

universitas vilnensis

2014 m. vasaris, Nr. 1 (1722)

LEIDŽIAMAS NUO 1950 m. BALANDŽIO 15 d.

<http://naujienos.vu.lt>

PLATINAMAS NEMOKAMAI

VU
435

Šiame numeryje

Kaip gyvensime 2014 metais?

VU Taryba ir Senatas patvirtino universiteto 2014 m. biudžetą. Pagrindinius šių metų biudžeto akcentus komentuoja administracijos reikalų prorektorius dr. Aleksas Pikturna ir finansų ir ekonomikos direktorius dr. Gintaras Binkauskas.

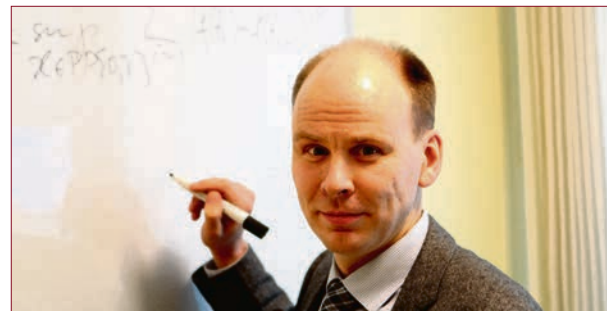
Skaitykite p. 2

Doktorantai ugdys bendruosius gebėjimus

VU prasidėjo paskaitų ciklas, skirtas visų mokslo sričių doktorantų bendrųjų gebėjimų ugdymui. Planuojama paskaitas rengti kartą per mėnesį.

Skaitykite p. 3

Geriausius dėstytojus žavi smalsūs ir aktyvūs studentai

Studentai išrinko 13 geriausių praėjusių metų Vilniaus universiteto dėstytojų. Jie buvo pagerbti rektoriaus padėkomis. „U. V.“ skaitytojams pristato devynis iš jų.

Skaitykite p. 4–6

Gimę ir užaugę laisvėje

Artėjančios dvi Lietuvai svarbios datos – Vasario 16-oji ir Kovo 11-oji – kasmet ragina susimąstyti apie laisvę ir jos vertę. Ar jaunajai kartai laisvė vis dar vertybė? Kaip jaunuoliai įsivaizduoja save ir savo vaidmenį nepriklausomoje Lietuvoje ir ką jie mano apie sparčiai plintančią emigracijos „bacilą“?

VU studentų mintys šia tema – p. 8–9.

Prof. habil. dr. Jūras Banys – apie šių metų pokyčius

Pradėjome naujuosius, 2014-uosius, metus. Ne vienam rūpi: kokie šie metai bus universitetui, jo žmonėms, kaip gyvensime, kokie iššūkiai laukia? Šiuos ir kitus aktualius klausimus užduodame l. e. p. VU rektoriui prof. habil. dr. Jūrai Baniui.

Liana BINKAUSKIENĖ

Gerbiamas rektoriau, kokie bus šie metai Vilniaus universitetui, kaip gyvensime, kokie laukia darbai?

Pradėsime metus, manau, tikrai gerai. Taryba ir Senatas jau patvirtino šių metų biudžetą. Jau dabar galime prognozuoti, kad metai finansiskai bus geri, nes biudžetas yra ne mažesnis nei pernykštis. Žinoma, daug priklausys nuo būsimo studentų priėmimo į VU: ar išlaikysime tą patį studentų kiekį, ar pajusime tai, ką kiti universitetai pajuto prieš penkerius metus. Dar vienas svarbus mūsų sėkmės rodiklis – kaip mokslininkams pavyks dalyvauti konkursuose ir moksliniuose projektuose. Šiandien prognozuoti tiek priėmimo, tiek mokslinių projektų sėkmę gana sudėtinga.

Kaip klostosi toliau VU statuto reikalai?

Praėjusių metų pabaigoje Lietuvos Respublikos Seimo narių Irenos Šiaulienės, Vydo Gedvilo ir Audronės Pitrėnienės teikimu parlamente įregistruotas VU statuto projektas. Vilniaus universitetas, išlaikydamas istorinę tradiciją, teikia naują Statutą tvirtinti įstatymu. Seimo plenariame posėdyje pritarta, kad Statutas bus svarstomas kaip įstatymas. Dabar mūsų laukia darbas su Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetu, su Seimo teisininkais. Sausio 14 d. VU Statuto rengimo darbo grupės atstovai Seime susitiko su parlamento teisininkais ir Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto atstovais. Yra dirbama toliau. O esminis dalykas – tikimės iki pavasario pabaigos turėti Statutą. Tuomet bus pradėti formuoti Vilniaus universiteto valdymo organai.

Kokie numatomi finansavimo prioritetai?

Finansavimo prioritetai yra Senato prerogatyva, nes jis tvirtina biudžetą. Galiu teikti tik siūlymus. Rektoratas siūlys Senatui 5 procentais didinti mokslininkų ir dėstytojų atlyginimus. Kitais metais būtų galima dar didinti, bet vėlgi tai priklausys nuo šių metų studentų priėmimo. Kadangi pagal dabartinę tvarką didžioji dalis studijų ir mokslo lėšų atiduodama fakultetams, tai jie ir turėtų nustatyti prioritetus. Rengiamės pastatyti tris naujus fakultetus. Praėjusių metų pabaigoje buvo pasirašytos trys sutartys su Centrine projektų valdymo agentūra – gautos struktūrinių fondų lėšos Chemijos, Matematikos ir informatikos ir Medicinos fakultetų techniniams projektams rengti. Chemijos fakultetą norime perkelti į Saulėtekį šalia Gyvybės mokslų ir Fizinių ir technologijos mokslų centrų – jis labai ten derės koncentruojant vienoje vietoje mokslininkų pajėgas (ten bus perkraustyti Chemijos institutas, buvę Pusuaidininkų fizikos, Fizikos institutai, Biochemijos, Biotechnologijos institutai). Rengiamės plėsti Medicinos fakultetą: paskutinių kursų medikai būtų rengiami arčiau klinikų, praktinių vietų, o tai labai pagerintų studijų kokybę. Matematikai ir informatikai bursis Visorių informacinių technologijų parke, kur dabar yra Matematikos ir informatikos institutas, Informacinių technologijų centras ir verslo inkubatorius, kur kuriasi daug informacinių technologijų firmų, jaunimas gali iš karto įsitraukti į veiklą, galbūt net kurti savo firmas. Kiti laukiantys darbai – senojo universiteto rūmų ansamblio tvarkymas, taip pat tikimės tvarkyti Dubingių

V. Jadzgevičiaus nuotrauka

mokyklos pastatą, poilsio namus Palangoje ir daugelį kitų objektų.

Nors Jūsų, kaip rektoriaus, ataskaitą išgirsime kovo pradžioje, gal jau dabar galite įvardyti, kokios, Jūsų nuomone, didžiausios VU problemos?

Labai daug nerimo kelia būsiamasis 2014 m. studentų priėmimas į Vilniaus universitetą. Taip pat – mažėjanti mokslinė produkcija kai kuriose mokslų srityse ir tai, kad jose netenka lyderio pozicijų Lietuvoje. Nenoriu vardyti, ką turiu mintyse, dekanai žino. Kelia nerimą tai, kad kai kurie miega ant laurų, mažėja priėmimas į tam tikrus fakultetus, kai kurie institutai turi mažai mokslinės produkcijos, kai kuriuose fakultetuose vidutinis dėstytojų amžius artėja prie 65–70 metų, nėra nei jaunų mokslininkų, nei projektų. Toks vaizdas nedžiugina.

Kokiais nuveiktais darbais per 2013 metus galime pasidžiaugti?

2013 m. buvo daug mūsų sėkmės istorijų ir visomis jomis didžiuojamės. Štai Saulėtekio alėjoje oficialiai duris atvėrė VU bibliotekos Nacionalinis atviros prieigos mokslinės komunikacijos ir informacijos centras (MKIC). Tai pirmasis statinys Saulėtekio mokslo, verslo ir studijų slėnyje ir didžiausia nepriklausomybės metais Lietuvoje pastatyta biblioteka. Galime pasidžiaugti, kad ji populiarėja tarp studentų ir tapo Saulėtekio traukos centru. Daug universiteto mokslininkų įvertinti apdovanojimais, neatsilikio ir jaunieji mokslininkai (net aštuonios iš devynių į finalą patekusių geriausių disertacijų buvo parengtos ir apgintos Vilniaus universitete, jo atstovai tapo ir abiejų kategorijų nugalėtojais). Vilniaus universiteto vardas nuskam-

bėjo ne tik Europoje, bet ir visame pasaulyje – Vilniaus universiteto Didžiajame kieme įvyko iškilminga Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai atidarymo ceremonija. Tomis dienomis vykusioje mokslinėje konferencijoje, skirtoje Lietuvos pirmininkavimui ES Tarybai, susitiko žymiausi Europos politikos ekspertai ir aukščiausio rango Lietuvos pareigūnai. Tai buvo didžiausias akademinis Lietuvos pirmininkavimui ES Tarybai skirtas renginys. Vilniaus universitetą aplankė daug garbių svečių – įvairių šalių prezidentai, premjerai. Rudenį Nacionalinio fizinių ir technologijos mokslų centro ir Gyvybės mokslų centro pamatuose buvo įbetonuotos dvi simbolinės kapsulės – taip pažymėta šių centrų statybų pradžia. Tikimės, kad pastatę šiuos pastatus ir sukoncentravę juose mokslininkų ir studentų pajėgas smarkiai šoktelsime į viršų. Galime pasidžiaugti sportininkais – VU studentė Milda Valčiukaitė tapo geriausia sportininke tarp šalies studentų (Lietuvos studentų sporto asociacija geriausių studentų sportininkų dešimtuką renka nuo 1994 m. ir pirmą kartą geriausia sportininke išrinkta VU studentė – red. past.).

Per 2013 m. pavyko baigti „Lituanica SAT-1“ projektą.

Ar iki naujos vadovybės išrinkimo bus daromi kokie nors strateginiai sprendimai? Jei daromi, tai kokie?

Sunku pasakyti, laiko nėra daug ir nesinori daryti tokių strateginių sprendimų, kuriuos vėliau naujasis Senatas, Taryba, rektoratas atšauktų, tačiau vienas sprendimas bręsta ir, matyt, tai tikrai turės būti įgyvendintas. Tai dviejų institutų – Biochemijos ir Biotechnologijos – sujungimas. Gyvybės mokslų centre bus vienas kamieninis padalinys, dėl kurio pavadinimo dar diskutuojama, planuojama gilesnė ir kitų institutų integracija su fakultetais.

Gegužę baigiasi Senato įgaliojimai. Kaip bus toliau, jeigu dar neturėsime Statuto?

Manau, kad iki kovo vidurio situacija dėl Statuto paaiškės. Optimistiškai tikiu, kad Statutas bus priimtas kaip įstatymas ir naujajį Senatą rinksime pagal naują tvarką.

Kaip gyvensime 2014 metais?

Vasario 4 d. Vilniaus universiteto Taryba ir Senatas patvirtino universiteto 2014 m. biudžetą.

„U. V.“ klausimus atsako ir pagrindinius šių metų biudžeto akcentus komentuoja administracijos reikalų prorektorius dr. Aleksas Pikturna ir finansų ir ekonomikos direktorius dr. Gintaras Binkauskas.

Kaip gyvensime 2014 metais? Koks Vilniaus universiteto 2014 m. biudžetas? Ar tai ambicingas planas, ar išgyvenimo, o gal perteklinis?

A. P.: Jau penkti metai iš eilės Vilniaus universiteto bendri asignavimai didėja. Tai gera tendencija. Apsisuko visas studentų priėmimo ciklas (4 metai), kai galioja naujoji studijų finansavimo tvarka – studentų krepšeliai. Kol kas ji mums buvo palanki. Nors bendras studijuojančiųjų skaičius sumažėjo (universitete – daugiau nei penktadaliu), studijoms skirtas finansavimas didėjo. Manau, kad šiemet turime biudžetą, kuris padės

spręsti naujojo strateginio plano iškelto uždavinį, ir jis jokių būdu nėra perteklinis.

G. B.: Sutinku su prorektoriumi, kad šių metų universiteto biudžetas nėra perteklinis. Ambicingu jo taip pat nepavadinčiau, nes nors biudžeto asignavimai ir nemažėja, mūsų specialiosios programos lėšos, deja, mažėja. Strateginiame plane įvardytiems ambicingiems tikslams pasiekti, ko gero, teks vėl ieškoti papildomų resursų – ar ES struktūrinių fondų lėšų, ar tikėtis naujų veiklų.

Kokios tendencijos, pagrindiniai šių metų biudžeto akcentai?

A. P.: Valstybės biudžeto asignavimai šiais metais, palyginti su 2013 m., didėja 4,6 proc., arba 6100 tūkst. litų, be investicijų programos. Turtui įsigyti dar skirta 2700 tūkst. litų. Bendrąjį raidos fondą (pajamos iš kitos universiteto veiklos) sudaro 20 162,2 tūkst. litų. Reikia pažymėti, kad pajamos už mokamas studijas mažėja jau keletus metus ir šiemet sumažės apie 6,5 proc. Didžioji dalis universiteto biudžeto skirta studijoms – 48,8 proc., arba 80 612,3 tūkst. litų, mokslui – 27,9 proc. (be projektų lėšų), arba 46 110,4 tūkst. litų, infrastruktūros išlaikymui numatyta 17 714,3 tūkst. litų ir kt.

G. B.: Vis dar didelę dalį biudžeto privalome skirti eksploatacinėms išlaidoms dengti – tai akivaizdu, nes negalime nei išjungti šildymo, nei nemokėti už elektros, vandens sunaudojimą, tačiau būtina labai išsami naudojamų patalpų ir pastatų poreikio analizė: ar neturime nereikalingų perteklinių plotų? Teko

susipažinti su Aalto (Suomija), Latvijos ir Tartu universitetų patirtimi – ten labai griežtai nustatyti normatyvai, kiek kvadratinė metrų turi tekti vienam mokslininkui, vienam studentui. Nori kurio nors fakulteto dekanas plačiau gyventi – turi apmokėti iš fakulteto lėšų visas išlaikymo išlaidas. Tai suveikė taip, kad masiškai savo noru buvo imta „optimizuoti“ naudojamą plotą. Manau, kad naujajai universiteto vadovybei nori nenori teks to imtis ir pas mus.

Kaip paveiks biudžetą studentų skaičiaus mažėjimas?

A. P.: Jis jau paveikė. Manau, kad studentų skaičiaus sumažėjimas mums „kainavo“ beveik 2500 tūkst. litų.

G. B.: Per 2013 m. mūsų metinės pajamos iš mokačiųjų už studijas įmoka, palyginti, pvz., su 2009 m., sumažėjo 9 mln. litų.

Kokiems fakultetams finansavimas sumažėjo, o kokiems padidėjo?

A. P.: Daugiausia finansavimas dėl padidėjusio studentų skaičiaus di-

dėjo Chemijos fakultetui (11,4 proc.) ir Orientalistikos centrui (33,4 proc.), Komunikacijos fakultetui. Taip pat Medicinos ir Teisės fakultetams – dėl žymaus magistrų skaičiaus padidėjimo (baigiamieji kursai). Labiausiai asignavimai mažėjo Kauno humanitariniam (-12,6 proc.) ir Ekonomikos (-12,1 proc.) fakultetams dėl drastiško studentų skaičiaus mažėjimo. EF vis dar turi pakankamai pajamų iš mokamų studijų, o kauniečių padėtis sudėtingesnė. Atsižvelgdami į tai KHF sumažinome atskaitymus į bendrąjį raidos fondą iki 15 proc., kai kiti fakultetai moka 32–35 proc.

G. B.: Jei vertintume padalinių specialiąsias lėšas, tai iš 32 savarankiškų padalinių tik 9 planuoja 2014 m. pabaigoje turėti didesnę lėšų likutį nei metų pradžioje.

Kokie planai, ką remontuosime, renovuosime?

Doktorantai ugdys bendruosius gebėjimus

Vilniaus universitete prasidėjo paskaitų ciklas, skirtas visų mokslo sričių doktorantų bendrųjų gebėjimų ugdymui.

Toks paskaitų ciklas vyksta pirmą kartą, jį organizuoja Doktorantūros ir rezidentūros skyrius. Planuojama paskaitas rengti kartą per mėnesį.

Vasario 6 d. VU Teatro salėje doktorantai iš klausė pirmąją šio ciklo paskaitą „Aukštųjų technologijų plėtra naujos vadybos principais“. Ją skaitė ir patirtimi dalijosi UAB „Thermo Fisher Scientific Baltics“ Baltijos regiono viceprezidentas, generalinis direktorius Algimantas Markauskas (VU alumnas) (nuotr.).

„Thermo Fisher Scientific“ yra didžiausia pasaulio kompanija, siūlantys produktus ir paslaugas mokslui. Jos klientai – farmacijos ir biotechnologijos įmonės, ligoninių ir klinikų diagnostikos laboratorijos, universitetai, mokslo institutai ir valstybinės agentūros, aplinkos ir procesų kontrolės institucijos. Kompanijoje dirba 39 tūkst. darbuotojų, metinės pajamos – 13 mlrd. JAV dolerių.

Po paskaitos Gamtos mokslų fakulteto doktorantas ir Taikomųjų mokslų instituto Pažangiųjų technologijų skyriaus inžinierius Vilmantas Gėgžna pasakojo, kad jam tenka pačiam prisidėti prie projektų rašymo ir jų vykdymo. „Tad įrankius turėti labai gerai, ir man patiko, kad pasiūlė įrankį iš „Excel“ arsenalo. Manau, kad grįžęs jį susirasiu ir išbandysiu“, – džiaugėsi doktorantas.

Kaip teigė VU mokslo reikalų prorektorius prof. Eugenijus Butkus, tokio pobūdžio paskaitos leis doktorantams į kai kuriuos dalykus pažvelgti kitaip. „Jie susipažins su patirtimi tokių žmonių, kurie nėra kasdien susiję su universitetu, bet puikiai žino universiteto problematiką, mato daug plačiau. Tai ir vadybos

E. Kurausko nuotrauka

problemos, ir jų praktinė patirtis. Manau, daugelį dalykų mums verta žinoti ir reiktų judėti ta linkme, kad naujoji vadyba ir jos principai įsitvirtintų visuose lygiuose“, – sako prof. E. Butkus.

Paskaitas doktorantams žada skaityti Augustinas Vizbaras, vienas iš sėkmingos jaunosios įmonės „Brolis Semiconductors“ įkūrėjų, pramoninkų konfederacijos prezidentas Robertas Dargis, įmonės „Aukštieji algoritmai“ vadovas Pranas Japertas ir pora pranešėjų iš užsienio – profesorė Mary McNamara iš Dublino (Airija) technologijos universiteto ir inovacijų teoretikas Danas Kaufmanas iš Ben Guriono (Izraelis) universiteto.

Šis paskaitų ciklas rengiamas iš dalies atsižvelgiant į tarptautinių ekspertų, kurie vertino doktorantūrą VU, rekomendacijas.

Kaip teigė Doktorantūros ir rezidentūros skyriaus vedėja dr. Virginija Uksienė, norėdusi, kad šios paskaitos taptų populiarios ir doktorantų lankomos. „Organizuodami jas galvojome apie tai, kad šiandien mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtos ir inovacijų, veikiančių mūsų šalies ekonominį augimą ir gyvenimo kokybę, plėtos neįsivaizduojame be verslo ir mokslo bendradarbiavimo. O šios paskaitos paskatins doktorantus tolimesnę karjerą sieti su verslo įmonėmis, skleidžiant jose pažangiausias mokslo laimėjimus.“

„U. V.“ inform.

Mokslininkai dalijosi patirtimi

E. Kurausko nuotrauka

Sausio 28 d. VU vykusiame renginyje „Technologijų perdavimas Vilniaus universitete“ buvo pasidalyta mintimis apie VU vykstantį technologijų perdavimo procesą, su juo susijusias veiklas, mokslo ir verslo bendradarbiavimą, pristatyti nauji projektai, skirti skatinti ir tobulinti praktinį mokslinių tyrimų pritaikymą ir komercinimą.

VU Biotechnologijos instituto direktorius prof. Kęstutis Sasnauskas istoriniu rakursu apžvelgė technologijų perdavimo patirtį Biotechnologijos institute. Iš šio instituto yra kilusios (1995 m.) pagrindinės Lietuvos biotechnologijos kompanijos – inovacijas pasaulinėms gyvybės mokslų ir diagnostikos laboratorijoms kurianti UAB „Fermentas“ (dabar „Thermo Fisher Scientific Baltics“ – „Thermo Fisher Scientific“, didžiausios pasaulio bendrovės, siūlančios produktus ir paslaugas mokslui, dalis) ir UAB „Sicor Biotech“ (tarptautinės generinių vaistų lyderės „Teva“ dalis). 1988 m. instituto mokslininkai įkūrė UAB „Biocentras“ ir UAB „Biok“, vėliau UAB „Profarma“ (2007), UAB „Nomads“ (2010), UAB „Baltymas“ (2011) ir UAB „IMD technologies“ (2012). 1995–2005 m. laikotarpiu bendraujant su verslo įmonėmis buvo vykdomi užsakovieji darbai, sukurta intelektinė nuosavybė dažniausiai atitekdavo užsakovui. Nuo 2005 m. suintensyvėjo išradimų patentavimas, patentų licencijavimas. Prof. K. Sasnauskas pažymėjo, kad mažos įmonės sunkiai stojasi ant kojų, tačiau VU Biotechnologijos instituto darbuotojai yra jauni (amžiaus vidurkis 36 metai), iniciatyvūs, norintys ir matantys galimybes įgyvendinti savo idėjas; gal dėl to institute nėra „protų nutekėjimo“, atvirksčiai, vyksta protų gražinimas.

2012 m. Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra paskelbė priemonę „Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtos rezultatų komercinimas“, skirtą paskatinti inovatyvaus produkto, technologijos, paslaugos komercinimo procesą ir jų patekimą į rinką. Mokslininkai, tyrėjai, studentai kartu su valstybinėmis

mokslo ir studijų institucijomis buvo pakviesti teikti idėjas projektų konkursiniam finansavimui. Finansavimą gavo VU mokslininkai, įsteigę pradedančiąsias įmones (UAB) „Lidaris“, „Ledigma“ ir „IMD technologies“.

UAB „Lidaris“ direktorius, VU Fizikos fakulteto vyresnysis mokslo darbuotojas dr. Andrius Melninkaitis ir UAB „Ledigma“ Mokslinių tyrimų ir plėtos skyriaus vadovas, VU TMI mokslo darbuotojas dr. Pranciškus Vitta papasakojo, kas paskatino kurti verslą, ir prisiminė pirmąją jauno verslo patirtį.

„Mokslininko įpročius tenka keisti į verslininko, nes laiko standartai versle yra neigalingi, rinka skaudžiai pamoko, jeigu kas nors daroma ne taip, reikia per labai trumpą laiką įsisavinti daugybę naujų žinių iš įvairių sričių. Balansavimas tarp verslo ir mokslo – didelis iššūkis“, – apie patirtį versle pasakojo dr. A. Melninkaitis.

Dr. P. Vitta teigė, kad VU ir UAB „Ledigma“ bendradarbiavimo nauda pasireiškia tuo, kad dalyvaujant skirtinguose renginiuose didinamas abiejų partnerių žinomumas; įmonė turi galimybę pasinaudoti VU turima įranga, o tai labai svarbu veiklos pradžioje; atsižvelgiant į situaciją sudaroma galimybė bendrauti su kitomis kompanijomis tiek VU, tiek įmonės vardu; įmonės egzistavimas motyvuoja studentus, padeda išsirinkti geriausius. Prie sunkumų verslo kūrimo procese dr. P. Vitta priskyrė tokios veiklos vykdymo patirties trūkumą. Jo nuomone, techninių specialybių studentams turėtų būti dėstomi intelektinės nuosavybės ir verslo plėtojimo pagrindai, organizuojami tarpdisciplininiai studentų renginiai verslumui skatinti.

2013 m. buvo suformuoti keturi VU atviros prieigos centrai (APC): Informacinių technologijų, Fizinių ir technologijos mokslų centro, Jungtinio gyvybės mokslų centro ir Lazerinių tyrimų centro „Naglis“. Visų VU APC tikslas yra suteikti prieigą prie VU turimos mokslinės, laboratorinės įrangos tiek vidaus, tiek išorės vartotojams, pasiūlyti verslui ir kitoms mokslo ir tyrimų institucijoms mokslines ir eksperimentines paslaugas, spręsti įvairias mokslo ir verslo bendruomenių problemas, kad būtų sukurtas nuolatinis technologijų perdavimo rezultatų srautas.

Paulius Petrauskas, Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūros (MITA) projekto vadovas, pristatė projektą „E. mokslo pažangiųjų elektroninių paslaugų ir e. mokslo vartų sukūrimas“. Projekto tikslas – sukurti pažangias elektronines paslaugas, kurios Lietuvos ir užsienio verslo subjektams, mokslo ir studijų institucijoms, tyrėjams ir kitiems padėtų glaudžiau bendradarbiauti tarpusavyje siekiant bendrų tikslų.

Projektą „Inovatyvaus verslo kūrimo skatinimas (INOVEKS)“ pristatė Dalia Lukšienė, VU Intelektinės nuosavybės valdymo ir komercinimo skyriaus vyriausioji specialistė. Šio projekto tikslas – didinti aukštą pridėtinę vertę kuriančio verslo lyginamąją dalį, skatinant technologinių bei inovatyvių įmonių steigimąsi ir plėtrą. Numatoma Lietuvoje per 2 metus įsteigti daugiau nei 50 inovatyviųjų technologinių įmonių. Projekto partneriai – 7 universitetai, 7 mokslo ir technologijų parkai, VU Tarptautinio verslo mokykla, Lietuvos energetikos institutas.

Mokslo ir inovacijų
direkcijos inform.

Kaip gyvensime 2014 metais?

Atkelta iš p. 2

A. P.: Planai kaip visuomet didesni, nei leidžia finansinės galimybės. Finansų paskirstymą stengėmės nukreipti naujojo strateginio plano prioritetinėms kryptims finansuoti. Didžiausias studijų projektas – MF odontologų naujos įrangos įsigijimas, šio projekto vertė 2926,54 tūkst. litų. Šiomet planuojame pradėti M. K. Čiurlionio g. esančių Svečių namų remontą. Projektą manome baigti iki 2015 m. gegužės mėn. Visa projekto vertė 2500 tūkst. litų, šiemet numatyta 1000 tūkst. litų. Be to, planuojama suremontuoti KF Žurnalistikos instituto (Maironio g.) stogą, tai kainuos 145 tūkst. litų. Numatyta 96 tūkst. litų skirti istorinio Dubingių mokyklos pastato restauravimui ir atgaivinimui (kofinansavimas). Iš

valstybės investicijos programos lėšų tęsime senosios bibliotekos pastato renovaciją (1500 tūkst. litų), pradėsime Botanikos sodo pastato rekonstrukciją (1000 tūkst. litų), pasitikdami Kristijono Donelaičio 300-ąsias gimimo metines 200 tūkst. litų skyrėme poeto skulptūrai atlikti iš bronzos.

Kokias didžiausias universiteto problemas paminėtumėte?

A. P.: Kol kas tebeturime problemų dėl kai kurių infrastruktūros objektų finansavimo – Mokslinės komunikacijos ir informacijos centro, Botanikos sodo, Šv. Jonų bažnyčios ir kt. Tai objektai, kurie svarbūs ne tik universitetui, bet ir visam Vilniaus miestui bei Lietuvai. Tačiau kol kas tų objektų finansavimas beveik ne-

patenka į galiojančios finansavimo tvarkos taisykles. Diskutuojame apie tai su Švietimo ir mokslo ministerija ir turime vilties, kad šiais metais gal bus skirta nors dalis reikiamų lėšų išlaidoms padengti. Kita problema yra racionalus nekilnojamojo turto (pastatų) panaudojimas, ypač sparčiai pradėjus kilti Saulėtekio slėnio pastatams. Darbo grupės jau pradėjo diskutuoti ir kurti pertvarkymo projektus.

G. B.: Dar viena problema, kurią pažymėjo ir užsienio ekspertai – tai per didelė decentralizacija ir užsidarymas fakultetuose. Kartais susidaro įspūdis, kad fakultetams visiškai neįdomu ir nesvarbu, kas čia centre vyksta – anksčiau bent vienas dekanas klausdavo, kam reikalingi papildomi etatai, kodėl reikia lėšų tam ar kitam projektui, o dabar mūsų kompetencija ir sprendimais jau niekas nebeabejoja ☺, ir dar liūdniau – beveik nesidomi.

Ar didės atlyginimai?

A. P.: Tai labai aktualus klausimas. Turiu pasakyti, kad 2013 m., palyginti su 2012 m., vidutiniai atlyginimai pagaliau padidėjo: mokslinio pedagoginio personalo – 6,3 proc., arba 214 litų per mėnesį, o visų personalo grupių – 7,2 proc., arba 204 litus per mėnesį. Tačiau tai yra vidutiniai atlyginimai. Aišku, jie padidėjo ne kiekvienam darbuotojui. Kad atsirastų reikalingų lėšų, turime peržiūrėti ir darbuotojų skaičių. Pavyzdžiui, studentų skaičius nuo 2010 m. iki dabar sumažėjo daugiau nei penktadaliu, o mokslinio pedagoginio personalo etatų skaičius per tą patį laikotarpį padidėjo 12 proc.

Vis dėlto universiteto vadovybė siūlo nuo 2014 m. liepos 1 d. mokslinio pedagoginio personalo tarnybinius atlyginimus didinti iki 5 proc.

G. B.: Tarnybinio atlyginimo didėjimas sumažins priemokų ir priedų skaičių ir dalį visame darbo užmo-

kestyje, tačiau tam, kad atlyginimai didėtų labiau, turėtų smarkiai didėti pajamos arba, kaip minėjo prorektorius, mažėti darbuotojų skaičius. Iš tiesų smagu, kad kai kuriuose fakultetuose ir institutuose nelaukiama, ką atneš stojimo rezultatai, o ieškoma papildomų pajamų šaltinių. Fakultetai teikia konsultacijų, kursų organizavimo, kvalifikacijos kėlimo paslaugas. Smagu, kad, be Medicinos fakulteto, kuris tradiciškai tai vykdė, smarkiai įsisuka Teisės fakultetas. Aktyviai teikiant atlygintinas paslaugas dalyvauja Filosofijos fakultetas. Mokslo instituteuose ir kai kuriuose fakultetuose prasideda intelektinės nuosavybės komercializavimo procesai. Visa tai papildomos lėšos universitetui, o kartu ir didesnis darbo užmokestis iniciatyviems dėstytojams ir mokslininkams.

Parengė Liana Binkauskienė

Geriausius dėstytojus žavi smalsūs ir aktyvūs studentai

Studentai išrinko 13 geriausių praėjusių metų Vilniaus universiteto dėstytojų. Jie buvo pagerbti rektoriaus padėkomis.

„U.V.“ skaitytojams pristato devynis iš jų. Visi dėstytojai atsako į tuos pačius klausimus:

1. Kokie Jūsų dėstyimo principai, metodai, ką labiausiai vertinate per paskaitas? 2. Ko sau niekada neleistumėte bendraudamas(-a) su auditorija? 3. Kokiomis ypatybėmis turi pasižymėti dėstytojas? 4. Kokių studentų savybių ir poelgių netoleruojate? Kokie studentai Jus žavi? 5. Būti geru lektoriumi – Dievo dovana ar ilgo darbo rezultatas?

Prof. dr. Aidas Alaburda vertina grįžtamąjį ryšį

Gamtos mokslų fakulteto profesorius Aidas Alaburda dėsto įvadą į matematinę fiziologiją ir biokibernetiką II ir IV kurso biofizikos bakalaurams, neurofiziologiją I kurso neurobiologijos magistrams ir valdymo procesų biofiziką I kurso neurobiologijos ir biofizikos magistrams, siūlo kelis pasirenkamuosius dalykus, prisideda prie kitų dalykų dėstyimo. Dėstyimo stažas – dešimt metų.

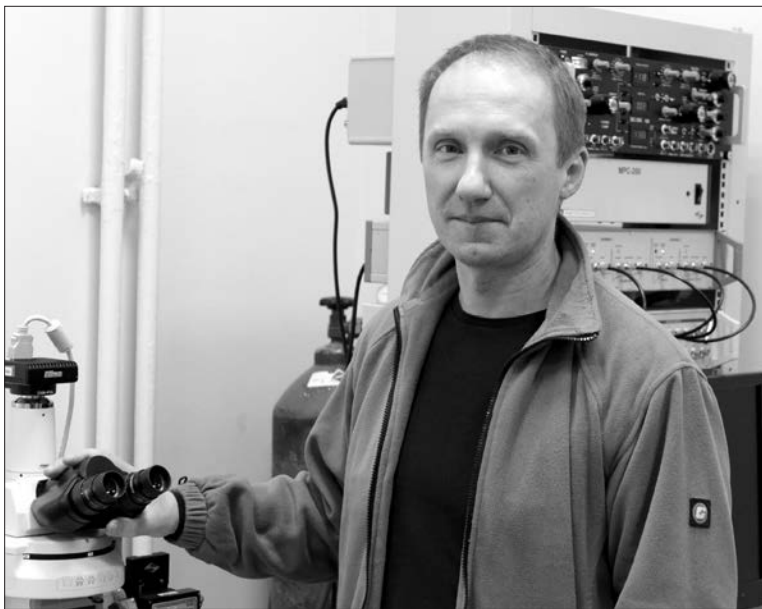
1. Stengiuosi studentus sudominti, supažindinti su pagrindiniais dėstomų dalykų principais – kad studentai toliau domėtis, savarankiškai studijuotų. Per paskaitas labiausiai vertinu grįžtamąjį ryšį.

2. Tokio klausimo sau niekada neuždaviau, todėl net nežinau ką atsakyti.

3. Be dėstomo dalyko išmanymo, dėstytojas turi būti kantrus ir taktiškas. Labai svarbu jausti auditoriją. Studentų pasirengimas ir motyvacija gali būti labai skirtingi. Gal švaistomas laikas trivialiems dalykams, o gal kažką reikėtų papildomai paaiškinti? Labiausiai nenoriu situacijos, kai dėstytojas paskaitą „atskaito“, o studentas „atklauso“.

4. Netoleruoju nesąžiningumo. Labiausiai žavi studentai, kuriems įdomu, kurie turi idėjų, klausinėja ir neduoda ramybės.

5. Manau, kad tai labai asmeniška. Stebėdamas studentų pristatymus matau, kad vieni atsistoję prieš au-

V. Jadzgevičiaus nuotrauka

ditoriją tiesiog nušvinta, kitiems tai – kančia. Tačiau įdėjus pastangų labai daug ko galima išmokyti. Prisimenu

savo pedagoginio darbo pradžią – prieš paskaitas būdavo bemiegės naktys.

Lektorė Aistė Kučinskienė: nereikėtų mistifikuoti dėstytojo darbo

Aistė Kučinskienė tik 2011-aisiais baigė magistrantūros studijas Vilniaus universitete, o šiuo metu studijuoja jungtinėje VU ir Lietuvos literatūros ir tautosakos instituto doktorantūroje. Nors Užsienio kalbų instituto lektorė skaičiuoja dar tik ketvirtuosius darbo VU metus, bet jau yra vertinama ir pripažįstama studentų. Ji dėsto šiuolaikinę ispanų kalbą visų bakalauro pakopos kursų studentams.

1. Man regis, kiekvieno dėstytojo ir studento mokymas(is) turėtų prasidėti nuo suvokimo, kad studijos yra darbas, bendradarbiavimas tarp žinias pateikiančiojo ir bandančiojo jas įsisavinti. Todėl jei klausiate, ką labiausiai vertinu, tikriausiai – abiejų bendradarbiaujančiųjų pastangas ir norą įvykdyti savo užduotis kuo geriau. Ruoštis paskaitoms (abi pusės), norėti perduoti ir norėti įsisąmoninti, bandyti „susišnekėti“.

2. Daug ko: užsukti ant stalo, pradėti traukti kokią ariją ar šokti flamenko. Kitaip sakant, kaip ir daugelis bet kokios profesijos žmonių, neleisčiau sau išeiti iš sveiko proto ribų. Jei ir taip aišku, kad šokti ir dainuoti nėra vienas nebandytume, tuomet iš savo kaip studentės patirties ir kolegų darbo stebėjimo įvardyčiau vieną mane gluminantį elgesio modelį – akademinės ir buitinės terpių neskyrimą. Niekada nenorėčiau imti su studentais kalbėti apie asmeninio gyvenimo peripetijas *à la* vakar nusipirkau bulvių, o mano kojines tai sulopytos, oi kiek nedaug uždirba pedagogai – jei tai nėra susiję su paskaitų medžiaga. Mokantis užsienio kalbos daug kalbama apie kasdienybę ir lengva nuslysti į tokia būitį.

3. Turbūt nėra jokios universalios formulės. Arba galioja pati universalioji: jei žmogus mėgsta savo darbą (o dėstytojuj derėtų mėgti savo dėstomą medžiagą ir studentus), tikė-

Asm. arch. nuotrauka

tina, kad jį dirbti turėtų sektis neblogai.

4. Rimtai studijuojantis ir žinių siekiantis žmogus, suprantantis, kad aukštoji mokykla tam ir yra skirta, mane žavi. Ar veikia – manau, kad visi tokie turėtų būti. Ir atvirkščiai: per paskaitas blėniais užsiminėjantis ir bala žino kokias varnas skaičiuojantis nesubrendėlis – tai nėra pačios mėgstamiausios studento savybės, gal net rodančios, kad ne aukštąjį mokslą krimsti jam derėtų. Jei nuo savybių pereiname prie poelgių, sunkiausia toleruoti melą ir absurdiškus pasiaiškinimus (čia, aišku, įeina ir akademinis

nesąžiningumas – plagiatas, nusirašinėjimas), kurie tik iliustruoja vienos iš bendradarbiaujančių grandžių nebrandą ir buvimą ne savo vietoje.

5. Didelį praktikos bagažą sukauptiems ir vis dar pomėgio dirbti nepraradusiems kolegoms turėtų būti lengviau ir sektis geriau. Nors nebūtinai tapimas geru lektoriumi geometrine progresija auga su stažu. Pastangos, ruošimasis paskaitoms – tai svarbiau nei įgimtas žavesys ar patirtis. Mano požiūriu, nereikėtų mistifikuoti dėstytojo kaip kažkokios nežemiškos būtybės, „apdovanotojo“.

Prof. dr. Eugenijus Lesinskas: dėstytoją ir studentą turi sieti abipusė pagarba

Medicinos fakulteto profesorius, Ausų, nosies, gerklės ir akių ligų klinikos vedėjas dr. Eugenijus Lesinskas Medicinos fakulteto V kurso gydomosios medicinos ir odontologijos studentams ir nedidelei grupei slaugos specialybės studentų dėsto otorinolaringologiją. Su studentais profesorius dirba daugiau kaip dvidešimt metų ir jau daugiau kaip dešimt metų skaito savarankiškus paskaitų kursus.

A. Adžgausko nuotrauka

1. Mūsų specialybei yra svarbu tiek teorinės žinios, tiek praktika. Vienas iš esminių paskaitų tikslų – pateikti studentui informaciją aiškiai, akcentuoti tai, kas svarbiausia, kad studentai, kurie ir taip gauna labai daug informacijos, galėtų aiškiai suprasti ir sau susidėlioti, kas svarbu, o kas mažiau svarbu. Toks yra ir mano paskaitų tikslas. Stengiuosi parodyti, kad mano specialybė yra įdomi. Paskaitos neturi būti nuobodžios ir aš nebandau kaip nors dirbtinai prablaškyti ar užpildyti jų turinį dirbtinėmis iliustracijomis, bet informaciją pateikiu tokia forma, kad ji sudomintų, parodytų, koks įdomus žmogaus organizmas, aiškinu, nuo ko priklauso kai kurios ligos. Mano srityje medicina susipina su socialiniu gyvenimu, tad, skaitydamas paskaitas ir analizuodamas įvairias diagnozes, stengiuosi pasitelkti gyvenimiškus pavyzdžius ir taip priartinti teoriją prie gyvenimo. Manau, tai dėstytojo padaro įdomesnį.

2. Visada sau leisčiau pajuokauti: atsipalaidavimo situacijos leidžia geriau jaustis ir studentams, ir dėstytojams. Ko sau neleisčiau? Niekada sau neleisčiau nepagarbos žmogui, nepagarbos studentui. Stengiuosi išlaikyti lygiavertį bendravimą kaip kokybišką diskusiją su auditorija.

3. Geri dėstytojai gali būti gana skirtingi žmonės. Žinoma, pirmiausia dėstytojas turi žinoti, ką jis nori

pasakyti, ir mokėti tai padaryti, aiškiai išdėstyti savo formuluotes – o tai ne visuomet yra paprasta. Tačiau tai – labai svarbi dėstytojo savybė.

4. Ko sau neleistum daryti, to ir iš kitų nesitikti. Dėstytoją ir studentą turi sieti abipusė pagarba, studentas turi gerbti dėstytoją ir jo klausyti. Jeigu jau atėjo į paskaitą, turi joje dalyvauti, neužsiimti pašaliniais darbais (nešnekėti, nemiegoti ir pan.), nors mano paskaitose to ir taip nebūna. Tikiesi abipusio dėmesio, susidomėjimo ir dalyvavimo paskaitose. Tai yra darbas. Mano darbas studentus išmokyti, jų darbas – išmokyti. O žavi tie studentai, kurie aktyviai dalyvauja tame darbe. Ir labai džiaugiuosi, kad pastaruoju metu yra labai daug aktyvių, gabių, besidominčių tuo, ko mokosi, studentų, kurie užduoda labai daug rimtų klausimų. Manau, tai susiję su tam tikra specifika – į mediciną įstoja daug gabių moksleivių su aukščiausiais balais. Ir kai matai, kad studentui tikrai įdomu ir jis dėl to ir klausia, tai žavi.

5. Nedrašu būtų sakyti, kad tai Dievo dovana. Bet, matyt, ilgas, nuoseklus darbas ir pastangos šioje srityje neduos to, ko žmogus neturi. Reikalinga bent minimali iškalba, mokėjimas bendrauti su auditorija. Mokėti perteikti tai, ką pats moki – tai gal daugiau įgimta, o ne įgyjama žmogaus savybė.

Doc. dr. Martynas Manstavičius stengiasi studentams suteikti impulsą tobulėti

Matematikos ir informatikos fakulteto docentas dr. Martynas Manstavičius septynerius metus praleido Jungtinėse Amerikos Valstijose. Pasibaigus kontraktui, 2006-ųjų vasarą grįžo į Lietuvą ir dėl tokio sprendimo nesigaili. Doc. dr. M. Manstavičius rudenį dėsto statistikos kursą finansų ir draudimo matematikos (FDM) ir ekonometrijos programų III kurso studentams ir pasirenkamąjį rizikos valdymo kursą FDM magistrantams, o pavasarį – rizikos valdymo kursą FDM trečiakursiams ir finansų matematikos kursą FDM magistrantams.

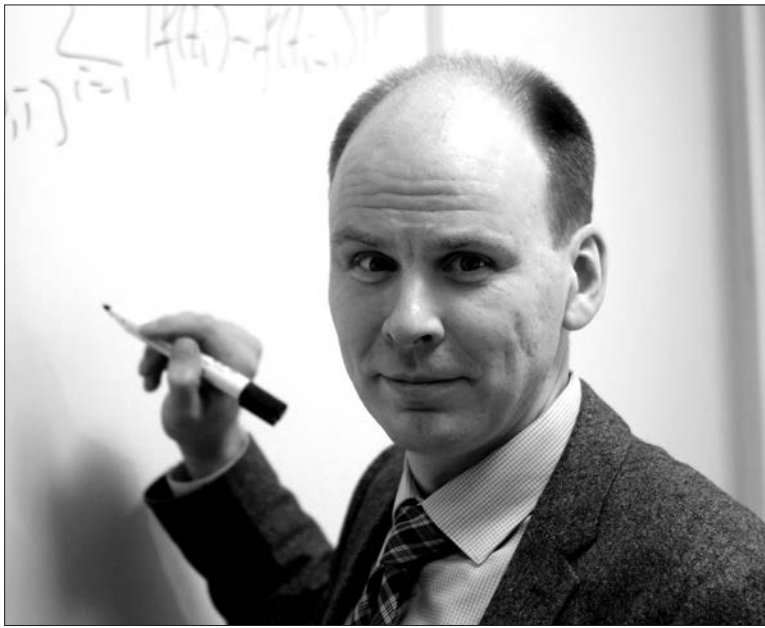
1. Stengiuosi būti gana liberalus, prievarta studentų mokyti neverčiu, skatinu mėgautis jau įgytomis žiniomis ir siekti naujų tikslų. Nesu „kirvis“, nors kartais pats sau pagalvoju, kad turėčiau būti griežtesnis, iš studentų turėčiau daugiau pareikalauti, ypač iš gabesnių. Per paskaitas labiausiai patinka, kai studentai aktyviai klausinėja, diskutuojant išmokstama daugiau ir lengviau.

2. Turbūt arogancijos, nepagarbos klausantiems.

3. Manųčiau, kad būtinas noras tobulėti, gebėjimas išklausti kita, bent minimalūs oratorikos įgūdžiai, sąžiningumas kiekviename žingsnyje.

4. Netoleruoju nesąžiningumo, nepagarbos kitam. Jei į paskaitas ateinama trukdyti, tai geriau išvis neiti. Labiausiai patinka aktyvūs, dažnai klausinėjantys studentai – jie skatina ir mane tobulėti.

5. Sakyčiau, kad reikia ir to, ir to. Svarbu norėti dirbti šį darbą, bet ne mažiau svarbu ir stengtis jį atlikti kaip įma-

V. Jadzgevičiaus nuotrauka

noma geriau. Žaviuosi atsidavusiais mokytojais ir dėstytojais, kurie net ir vienam mokiniui ar studentui sutinka vesti pamokas ar skaityti paskaitas, net

jei reiktų pamoką ar paskaitą pakartoti. Man mokantis taip yra buvę ne kartą. Tad dabar stengiuosi ir aš kitiems suteikti žinių, impulsą tobulėti...

Prof. habil. dr. Pranas Juozas Žilinskas netoleruoja nepagarbos universitetui

Fizikos fakulteto profesoriaus habil. dr. Prano Juozo Žilinsko karjera Vilniaus universitete prasidėjo 1966 m., kai baigęs inžinerines studijas Kauno politechnikos institute (dabar Kauno technologijos universitetas) pagal paskyrimą atvyko dirbti į VU. Jaunas specialistas pateko į labai energingą jaunų žmonių grupę Puslaidininkių fizikos problemine laboratorijoje. 1972 m. apgynė technikos mokslų kandidato disertaciją ir pradėjo dėstyti. Neseniai, rengdamas savo veiklos apžvalgą, profesorius suskaičiavo, kad per visą pedagoginio darbo laiką jam teko skaityti per 20 skirtingų dalykų paskaitų. Dalis jų, pvz., integriniai grandynai, analoginė ir skaitmeninė elektronika, analoginių ir skaitmeninių grandinių kompiuterinis modeliavimas ir kt., buvo pradėtos skaityti jo paties iniciatyva siekiant studentams suteikti modernių inžinerinių žinių. Šiuo metu prof. P. J. Žilinskas dėsto virpesių ir bangų bei radioelektroninių sistemų kursus.

E. Kurausko nuotrauka

1. Mano mokymo principai yra labai paprasti: būti arti studento, ugdyti jo gebėjimą pačiam spręsti problemas, visada padėti, kai jam sunku, siekti, kad studentas nebijotų dėstytojo. Pirmiausia turėti tvarkingą paskaitų planą: viena paskaita – viena tema. Turėti parengus mokomųjų knygų ar konspektų, prieinamų studentams. Išaiškinti, kodėl dėstomas dalykas svarbus jo būsimai profesijai. Sten-

giuosi išugdyti įprotį, kad darbą reikia padaryti vieną kartą ir gerai. Didžiausia problema – vertinimas, todėl imuosi priemonių, kad visi galėtų pasiekti finišą būdami „geriausios formos“.

2. Nežinau, ko nedaryčiau. Į studentus žiūriu kaip į savo vaikus. Pagriu, kai padaro kad ir mažiausią žingsnį į priekį, parodau, kad jis gali, kada reikia – gauna ir barti. Stengiuosi, kad nebūtų nuobodu.

4. Man patinka tie studentai, kurie siekia žinių, bando taikyti tai, ko buvo mokyti, nebijo dėstytojo klausti ir su juo diskutuoti. Puiku, kai domisi savo specialybe daugiau, negu juos mokai. Iš tokių studentų atsiranda labai gerų įmonių darbuotojų, modernių technologijų įmonių kūrėjų ir vadovų, mokslininkų. Tokie absoliutai visada turės darbo. Netoleruoju nepagarbos universitetui: universitetas – šventa vieta. Jei parašyta „Universiteto teritorijoje nerūkoma“, rūkyti negalima, jei pastatytas ženklas „Draudžiama stovėti“, negalima statyti automobilio. Iš tokių neva mažų dalykų išsivysto netolerancija, nepagarba, kuri, atėjus laikui, net ir jam pačiam nepatiks. Dar man gaila tų studentų, kurie mano, kad atėjo į universitetą „pasiimti diplomo“. Juk ne diplomą jį ir jo šeimą aprūpins, o jo gebėjimai atlikti šiuolaikinius, dažnai gana sudėtingus, darbus.

5. Nemanau, kad aš geriausias lektorius fakultete. Yra geresnių už mane. Bet studentai nori, kad dėstytojas su jais bendrautų ir domėtųsi jų gyvenimu, laimėjimais, jiems nuširdžiai padėtų. Po daugelio darbo metų supratau, kad tai studentams itin svarbu.

Dr. Daumantas Katinas: dėstyimas man ne darbas, o malonumas

Filologijos fakulteto lektorius dr. Daumantas Katinas Vokiečių filologijos katedroje pradėjo dirbti 2003 m. Tad geriausio fakulteto dėstytojo vardas jam buvo malonus įvertinimas profesinės veiklos dešimtmečio proga. Pastaraisiais metais visų kursų vokiečių filologijos bakalaurams dr. D. Katinas dėsto šiuolaikinę vokiečių kalbą, leksikologiją, psicholingvistiką, sociolingvistiką, kitų filologijos programų studentams – vokiečių kaip antrąją užsienio kalbą. „Nors pedagoginį darbą dirbu tik dešimt metų, mintyse jau seniai esu mokytojas – tiek tada, kai antroje klasėje rašiau rašinėlį apie savo svajonių profesiją, tiek tada, kai pas a. a. savo mamą vaikų darželyje per pertraukas mokydavau vaikus, tiek tada, kai pirmame kurse per egzaminą pasisakiau, kad mano pašaukimas – būti pedagogu“, – taip apie savo darbą kalba dėstytojas.

Asm. arch. nuotrauka

1. Pagrindinis mano tikslas – bendraujant natūraliai ir atvirai jaunajai kartai aiškiai ir paprastai perteikti žinias, sužadinti jos domėjimąsi dėstomu dalyku ir pažvelgti plačiau. Todėl paskaitose ne tik analizuojame vadovėlio medžiagą, bet ir ją papildome įvairiais aspektais, diskutuojame apie aktualijas, žiūrime su jomis susijusius vaizdo reportažus, skaitome tekstus, rengiame prezentacijas, organizuojame ekskursijas: su įvairių kursų studentais esame dažni svečiai Goethe's institute, Lietuvos nacionaliniame radijuje ir televizijoje ar Vokietijos ambasadoje. Į paskaitas esame pasikvietę Vokietijos–Baltijos šalių prekybos rūmų, Lietuvos–Vokietijos forumo, Lietuvos literatūros vertėjų sąjungos atstovų. Taip paskaitos tampa gyvesnės, po jų studentai į vokiečių kalbą ir jos galimybes pažvelgia kitu žvilgsniu.

Anksčiau po kiekvieno semestro prašydavau studentų anonimiškai parašyti savo nuomonę apie buvusias paskaitas, pateikti siūlymų, kaip jas pagerinti, ir pan. Dabar tai jie gali padaryti duomenų bazėje atsakydami į anketos klausimus. Į studentų nuomonę visada stengiuosi atsižvelgti.

Paskaitose labiausiai vertinu atvirą bendravimą, abipusį bendradarbiavimą ir įsiklausymą.

2. Bendraudamas su bet kokia auditorija stengiuosi būti ramus, viską išsiaiškinti ir, kiek įmanoma, situaciją vertinti nešališkai, todėl negalėčiau savęs pateisinti, jeigu paskaitose karščiuočiau, pakelčiau balsą, įžeisčiau, įvertinčiau neobjektyviai. Antra vertus, iki šiol tokiems ar panašioms poelgiams grėsmės nekilo, kadangi su studentais visada randame bendrą kalbą, jie yra labai šaunūs ir man neleidžia nė pagalvoti apie minėtų blogų veiksmų galimybę.

3. Manau, kad geras dėstytojas yra tas, kuris pasižymi keturiomis savybėmis: yra geras savo srities specialistas, geras pedagogas, yra objektyvus ir

turi papildomų patrauklių asmeninių savybių (gali pašmaikštauti, papasakoti įvairių istorijų iš savo patirties, įdomiai skaityti paskaitas, jas derinti su studentams įdomia veikla ar pan.). Ar pats turiu visas šias savybes? Manau, kad nevisiškai, bet visada yra galimybių tobulėti, ypač profesinėje srityje, gerinti savo dėstomų dalykų kokybę, atrasti pedagoginiame darbe naujų spalvų.

4. Paskaitose, kaip ir gyvenime, nemėgstu veidmainiavimo, nesąžiningumo, todėl visada suprasiu studentą, kuris prisipažins, kad laiku nespėjo atlikti užduoties, pramiegojo, o galbūt net nerado jėgų ateiti į paskaitą, juk gyvenime visko pasitaiko. Svarbiausia – suvokti savo atsakomybę prieš save, kitus studentus ir dėstytoją.

Kadangi pedagoginis darbas man teikia didelį malonumą, malonu dirbti su visais studentais – šmaikščiais ir rimtais, stropiais ir kartais patingiausiai žaidžiančiais, gabesniais ir mažiau gabiais, nes kiekviename jų galima rasti savybių, kurios žavi, iš kurių galima pasimokyti. Todėl ir mūsų paskaitos būna ir rimtos, kai reikia dirbti, mokyti naują medžiagą ar kartotis seną, ir kiek lengvesnės, kai dėstomo dalyko temomis galima pabendrauti ir atsipalaidavus. Svarbiausia, kaip sakė vyskupas Motiejus Valančius, yra turėti saiką, laiką ir „veitą“ (žemaitiškai vieta).

5. Kiekvienas iš mūsų turime įgytų „padovanotų“ ar šiaip mūmyse esančių teigiamų savybių: vieni yra geri mokslininkai, kiti – menininkai, tretieji – darbininkai, ketvirtieji – virėjai ir pan. Pedagoginės savybės – vienos iš tų dovanų ar „turimųjų“, tik nežinia iš kur – iš Dievo, iš gamtos ar aplinkybių. Ilgo darbo rezultatu šio įvertinimo nepavadinčiau, kadangi dirbu ir į savo veiklą dabar žiūriu lygiai taip pat, kaip ir prieš dešimt metų. Be to, mano veikla man ne darbas, o malonumas, kurį patiriu kasdien.

Doc. dr. Dalia Švambarytė: gerai, jei paskaitose būna smagių akimirkų arba net detektyvo elementų

Orientalistikos centro docentė dr. Dalia Švambarytė dėstyti pradėjo 1992 m. Dirbdama Užsienio reikalų ministerijoje vakarais ji vesdavo japonų kalbos kursus, kurie buvo tarsi pramoga. Vėliau perėjo dirbti į universitetą, atsirado Orientalistikos centras, Azijos studijų bakalauro ir magistro programos. Dalykų gausėjo. Šiomet docentė dėsto Japonijos kultūros apžvalgą I kurso studentams, Japonijos istorijos paskaitas antrakursiams, senąją japonų literatūrą – ketvirtakursiams, o trečiakursiams sinologams – klasikinę kinų kalbą. Magistrantams veda kultūros savivokos Azijos literatūroje seminarus, yra parengusi ir Japonijos etnologijos kursą.

V. Jadzgevičiaus nuotrauka

1. Stengiuosi, kad būtų įdomu ir studentams, ir man pačiai. Žinoma, yra tam tikri rėmai ir privaloma medžiaga, kurią reikia išdėstyti, tačiau per seminarus retai renkuosi jau skaitytus tekstus, ieškau naujų šaltinių. Tuomet per ilgus metus nušlifluotame kurse atsiranda ir nežinomybės,

jaudulio. Nors dėstant japonų kalbos gramatiką ar teorinį kursą be schemų neapsieisi, improvizacijos – taip pat reikalingas dalykas.

2. Nenorėčiau sudaryti įspūdžio, kad absoliučiai viską išmanau geriau už kitus.

3. Manau, kad dėstytojas pirmiau-

sia turi būti asmenybė. Aš pati esu studijavusi pas daugybę mokytojų skirtingose šalyse. Šilčiausiai prisimenu tuos dėstytojus, kurie turėjo savo stilių ir svarbiausia – platų akiratį. Jeigu po paskaitos išėini daugiau sužinojęs ne tik apie dėstomą dalyką, bet ir apie pasaulį, kuriame gyveni – būna nuostabus jausmas. Geri lektoriai paprastai nori pasidalyti savo žiniomis ir mėgsta pasakoti. Ne visi man autoritetais tapę dėstytojai norėjo ir mokėjo flirtuoti su studentais – kai kurie būdavo tikrai griežti, bet visi sugebėdavo pažadinti smalsumą, ir už tai esu jiems dėkinga. Ir dar. Humoro jausmas nėra privalomas, bet gerai, jei paskaitose būna smagių akimirkų. Arba detektyvo elementų. Turėjau vieną dėstytoją Japonijoje, kuri atsistojusi priešais auditoriją kurdavo tikrą intrigą ir augindavo įtampą, o paslapčių išaiškinimą ir tiesos atskleidimą palikdavo paskaitos pabaigai. Ji skaitė kursą apie klasikinę japonų teatrą – gal todėl tai tebėra vienas mėgstamiausių mano dalykų.

4. Nemėgstu, kai studentai vėluoja atlikti darbus, nebent priežastis tikrai rimta. O patinka studentai, kurie užduoda nestandartinius klausimus – kartais, norėdama į juos atsakyti, turiu pati daug padirbėti ir perverti nemažai medžiagos. Esu gavusi rašto darbų, kurių autoriai tiesiog sužavėjo savo erudicija, plačiais interesais ar pažinimo džiaugsmu.

5. Iš dalies tai yra įgimtas dalykas, tačiau svarbi ir patirtis, kuri suteikia pasitikėjimo, kai skaitydamas paskaitą mėgaujiesi tuo, ką darai.

Prof. habil. dr. Zenoną Norkų žavi studentai, kurie šiais laikais kažkuo domisi

Filosofijos fakulteto profesorius Zenonas Norkus Vilniaus universitete dėsto jau 29 metus. Šiuo metu profesorius skaito istorijos filosofiją bakalauro ir tris kursus magistrants: racionalaus pasirinkimo sociologiją, šiuolaikinę lyginamąją istorinę sociologiją, šiuolaikinės socialinių mokslų metodologines problemas.

Asm. arch. nuotrauka

1. Ypatingų metodų neturiu, šiais laikais viską reikia vos ne minutės tikslumu nurodyti dalykų aprašuose, kurių formos vis sudėtingesnės ir detalesnės. Paskaitų aš kaip sykis stengiuosi skaityti mažiau, dažniausiai būna seminarai. Paskaitas skaityti keblu ir dėl to, kad šiuolaikiniai studentai atrato konspektuoti, nebent skaidres pasižiūri. Bėda ta, kad vaizdai studentui sukelia aiškumo ir paprastumo įspūdį, kuris dažnai būna apgaulingas.

2. Viskas labai tiksliai reglamentuota Vilniaus universiteto akademinės etikos kodekse. Stengiuosi jam nenusižengti.

3. Šiuo metu man atrodo, kad svarbiausia – arklio sveikata. Turbūt kažkas negero (gal dėl besaikio antibiotikų vartojimo) vyksta mūsų mikroorganizminėje aplinkoje, nes „sezono“ (t. y. semestro) metu vos ne visą laiką tenka dirbti negaluojuojant virusine kvėpavimo takų infekcija. Studentui gerai – jeigu jis/ji ne pirmūnas ir „nesiplėšo“, pakanka per užsiėmimą tik syki kitą prasižioti.

4. Anksčiau netoleruodavau studentų, užsiėmimo metu trukdančių aplinkiniams. Dabar, virtualiųjų socialinių tinklų laikais, problema savaime išsprendė – jeigu studentui neįdomu ar jis negali susikaupti, tai tyliai ramiai „laikinas“ su „Veidaknygės“ draugais arba žiūri „Youtube“. Žavi studentai, kurie šiais persisotinimo greitai ir lengvai prieinama paviršutiniška informacija laikais vis dėlto kažkuo domisi. Ir nepasakyčiau, kad tokių studentų mažėja.

5. Apskritai geriausio dėstytojo nominacija man buvo visiškai netikėta – vis dar įtariu kokią nors studentų klastą ar pokštą. Geru dėstytoju savęs nelaikau. Žmonės su Dievo dovanomis auditorijose nevargsta, o taikosi kur nors aukščiau ir patogiau. Štai dirbantiems mokslinių tyrimų institutuose nereikia kasdien alsuoti virusuotu oru, jie gyvens vidutiniškai kokiais 15–20 metų ilgiau. Na, o tiems, kam Dievas to nedavė, lieka darbas, darbas, darbas...

Parengė Liana Binkauskienė

Prof. dr. Jurgiui Barkauskui studentai – kolegos

Chemijos fakulteto profesorius Jurgis Barkauskas dėsto nemažai dalykų bakalauro ir magistrantūros pakopų studentams: bendrąją chemiją III kurso fizikams, kristalų chemiją III kurso chemikams, nanotechnologijose taikomus tyrimo metodus magistrantūros studijų nanotechnologams. Be to, skaito pasirenkamuosius kursus – cheminių sistemų matematinį modeliavimą, nepusiausvyrinių sistemų termodinamiką.

1. Noriu, kad studentai įsisavintų dėstomą medžiagą. Beveik visą šią medžiagą esu paskelbęs internete. Paskaitų labai nevertinu, reikalauju lankyti tik pratybas ir laboratorinius darbus. Dirbame ir atsiskaitome per visą semestrą. Labiausiai vertinu studentų darbštumą ir nuoširdų požiūrį į dėstomus dalykus. Šiaip esu „kirvis“, todėl pačiam keista, kad studentai išrinko mane geriausiu dėstytoju. Už tai, žinoma, esu jiems dėkingas.

2. Per paskaitas pakalbame apie daug ką. Manau, kad studentus reikia vertinti kaip kolegas. Nemėgstu moralizuoti, bet kartais tenka.

3. Turi gerai išmanyti dėstomą dalyką, sudominti juo studentus. Sunku kažką konkretaus įvardyti, nes jei visi dėstytojai būtų tobulybės, studijuoti universitete tikrai nebūtų įdomu. Kaip sakoma, „visokių yra – visokių reikia“, o dėstytojų yra labai gerų ir originalių.

4. Nepatinka tokie, kuriems niekas neįdomu, o patinka smalsūs ir darbštūs.

5. Yra toks posakis, kad norint tapti mokytoju ar dėstytoju daug pastangų nereikia, tereikia susirasti už save kvailesnių, o tada jau galima juos ir mokyti. Perfrazuojant būtų galima sakyti, kad geras dėstytojas – tai tas, kuris būtent tokiu požiūriu nesivadovauja.

Asm. arch. nuotrauka

2013 metų Lietuvos mokslo premijos: penkios iš septynių – VU mokslininkams

Paskelbti 2013 m. Lietuvos mokslo premijų laureatai. Penkios iš septynių mokslo premijų atiteko Vilniaus universiteto mokslininkams, kitos dvi – Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ir Vilniaus Gedimino technikos universiteto atstovams.

Humanitarinių ir socialinių mokslų srityje apdovanoti Filologijos fakulteto profesorė habil. dr. Viktorija Daujotytė-Pakerienė už darbų ciklą „Fenomenologiniai lietuvių literatūros tyrimai (1998–2012)“ ir profesorius dr. Arūnas Sverdiolas už darbų ciklą „Hermeneutinė kultūros filosofija (2002–2012)“.

Fizinių mokslų srityje apdovanoti Teorinės fizikos ir astronomijos instituto mokslininkai habil. dr. Pavelas Bogdonavičius, habil. dr. Gediminas Gaigalas ir dr. Alicija Kupliauskienė už darbų

ciklą „Atomo teorijos metodų plėtra ir taikymai (1998–2012)“. Šioje srityje mokslo premija taip pat atiteko Chemijos fakulteto mokslininkams prof. habil. dr. Eugenijui Butkui ir prof. habil. dr. Sigitui Tumkevičiui už darbų ciklą „Naujų karbociklinių ir heterociklinių organinių medžiagų sintezės metodų kūrimas, struktūros, savybių tyrimai ir taikymas (1998–2012)“.

Biomedicinos ir žemės ūkio mokslų srityje Lietuvos mokslo premija pelnė Biotechnologijos instituto mokslininkė dr. Aurelija Žvirblienė už darbų ciklą „Naujų antikūnų kūrimas, tyrimai ir taikymas imunodiagnostikai (1998–2012)“.

Lietuvos mokslo premijas tradiciškai planuojama įteikti kovo pradžioje Lietuvos mokslų akademijoje.

Parengta pagal LMA inform.

Studentų praktiką vertino profesionalai

Atsiskaityti už praktikos metu nuveiktus darbus Vilniaus universiteto Kauno humanitarinio fakulteto kultūros vadybos IV kurso studentai rinkosi Nacionaliniame Kauno dramos teatre.

Studentai pristatė netradicines praktikas – atvejo analizės ir projektyvius darbus kultūros organizacijose. Juos vertino ne tik dėstytojai, bet ir žinomi kultūros vadybininkai profesionalai: E. Stancikas, J. Krėpšta, A. Butas, D. Medzevičius, A. Burovienė, A. Rumbutytė, M. Grigonis, taip pat svečias iš Italijos Christianas Frattima – dirigentas, kompozitorius ir kultūros vadybininkas.

Įspūdingai atliktos užduotys

Kultūros vadybos ketvirtakursių komandos gilinasi į Kauno kultūros organizacijų atvejus: analizavo vadybos problemas ir ieškojo originalių jų sprendimų, siūlė idėjas. Kiekviena studentų grupė turėjo kūrybiškai pristatyti naują inovatyvų įmonės valdymo ar problemos sprendimo būdą. Studentams tai buvo didžiulis iššūkis, nes jiems reikėjo ne tik pristatyti parengtus darbus, bet ir gebėti atsakyti į komisijos klausimus.

Nacionalinio Kauno dramos teatro direktorius E. Stancikas ir teatro vadybininkai liko sužavėti „Playback“ teatro idėja, galinčia pagyvinti teatro repertuarą, ir „Pirmosios nakties teatre“ akcija, leidžiančia pritraukti į teatrą daugiau jaunimo netradicinėmis ir originaliomis priemonėmis. Kauno valstybinės filharmonijos vadovą

Fakultete viešėjęs svečias iš Italijos muzikos vadybininkas ir dirigentas Christianas Frattima vertino studentų darbus

J. Krėpštą maloniai nustebino dviejų komandų pasiūlymai, kaip padidinti virtualų šios organizacijos patrauklumą ir žinomumą. Jį sužavėjo tiek utopinė netradicinio renginio idėja, galinti pritraukti įvairaus amžiaus publiką, tiek įspūdingas ją pristačiusių studentų įvaizdis.

Pristatymo dalyvius nustebino puikus Linos Zlatkutės darbas „Pilnas kadras“. Studentė, padedama kino prodiuserio Gintauto Dailidos, organizavo trumpametražių filmų festivalį. Koncertinės įstaigos „Kauno Santaka“ vadovas A. Butas entuzias-

tingai pritarė studentų pasiūlymui surengti edukacinių džiazų renginių ciklą, kuris vyktų netradicinėje koncertinėje erdvėje ir kuriame paskaita būtų derinama su koncertu.

Pasak maestro Ch. Frattimos, šiais inovacijų laikais naujausias technologijas būtina panaudoti ir kultūros srityje. Kompiuterinių ir elektroninių išradimų pritaikymas gali padėti pritraukti publiką ir atsinaujinti. Kita vertus, pabrėžė VU KHF svečias iš Italijos, neturėtume pamiršti, kad meninis klasikinės muzikos turinys – neličiamas, nes kiekvienas didžiųjų

muzikos šedevrų užteršimas būtų faktinis jų išniekinimas. „Mes galime dirbti tik su „pakuotės reklama“ – nekeisdami turinio ieškoti patrauklesnių formų ir viliojimo būdų potencialiai auditorijai. Būtent dėl šios priežasties projektai, kuriuos rengia kultūros vadybos programos studentai, yra ypač įdomūs, be to, jie yra tinkamai apgalvoti ir atitinka naujausias tarptautines tendencijas“, – įspūdingai dalijosi didelę tarptautinę patirtį turintis muzikos vadybininkas.

Atvejo analizės stiprina studijų programą

Katedros vedėjas doc. D. Pilinkus pažymėjo, kad atvejo analizė, kaip praktikos atlikimo forma, kultūros vadybos studijų programoje pasiteisino. Pasak doc. D. Pilinkaus, tokie geri praktikos rezultatai, kai iš 7 vertinimo komisijai pateiktų darbų tik vienas studentų pasiūlymas nebuvo „nupirktas“, liudija glaudų kultūros organizacijų bendradarbiavimą su akademinė institucija. Todėl vedėjas šmaikštavo, kad kitais metais visos Kauno kultūros įstaigos ne tik norės turėti bendradarbiavimo sutartis su mūsų fakultetu, bet ir sieks įgyvendinti kūrybiškus būsimųjų kultūros vadybininkų darbus.

Viena iš šios praktikos formos taikymo studijų programoje iniciatorių doc. Raminta Pučėtaitė įsitikinusi:

„Tokia praktikos forma verčia studentus išeiti iš komforto zonos – idėjos generavimas nebuvo momentiškas, ją gryninome bendromis jėgomis daugiau nei pusantro mėnesio. Tikimės, kad įgyvendinti projektai leis mūsų studentams lengviau rasti savo vietą darbo rinkoje.“

Pagal ES finansuotą projektą „Vilniaus universiteto Kauno humanitarinio fakulteto studijų programų atnaujinimas socialinių ir humanitarinių mokslų srityse“ atnaujintas praktikos modelis, įvedant probleminių mokymą(si) ir atliekant atvejo analizę, studentams suteikia galimybę studijų metu įgytas teorines žinias pritaikyti praktikoje. Daugelis kultūros įmonių – teatrai, filharmonija, muziejai – siekia pritraukti jaunus žmones, todėl kultūros vadybos studentų požiūris į sprendimo būdus, pristatymų metu išsakyti sumanymai jiems pasirodė patrauklūs ir įdomūs. Palyginti su ankstesniais metais vykdytomis praktikos formomis, atvejo analizė suteikia studentams realią galimybę išbandyti savo jėgas norimoje srityje. Jie gali ne tik pristatyti ir apginti savo nuomonę diskutuodami su įvairių kultūros sričių specialistais, bet ir įgyvendinti pristatymo metu „nupirktas“ idėjas – projektų pasiūlymus.

KHF Filosofijos ir kultūros studijų katedros inform.

Politikos ir medijų studijos: naujumas, naujoviškumas ir savęs paieškos

Sausio 23 d. įteikti diplomai pirmajai Lietuvoje politikos ir medijų magistro programos laidai.

Šią programą, nuo 2012 m. vykdomą Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institute, baigė trylika studenčių ir studentų. Dabar VU TSPMI studijuoja antroji politikos ir medijų laida.

Politikos ir medijų studijų programa skirta rengti politinės komunikacijos ir informacijos ekspertus, viešuosius intelektualus, pilietinius aktyvistus ir medijų politikos tyrėjus. „Mes norėjome sukurti programą, kuri apie politikos ir medijų problematiką telktų labai įvairius žmones, turinčius nestandartinį požiūrį ir į politiką, ir į medijas. Ir mes jų sulaukėme“, – sako programos vadovė dr. Natalija Arlauskaitė.

Būtent jų – pirmosios, ką tik diplomuotos laidos – ir paprašėme trumpai pakomentuoti šią programą.

Kaip pagrindinę stiprybę absolytventai pabrėžia programos įvairiapusiškumą, netradicinį studijuojamų dalykų traktavimą: „Gavome politinės teorijos pagrindus, supratome, kas yra galia, visai kitaip pažinome medijų sritį, kuri neapsiriboja žiniasklaida. Buvo daug tiek individualaus, tiek projektyvio darbo grupėse, buvome išjudinti prabilti ir išsakyti

Pirmoji Lietuvoje politikos ir studijų magistro programos laida

savo nuomonę“ (Eglė Daugėlaitė); „Ši programa išskirtinė savo tarpdiscipliniškumu – ji apima ne tik tradicinius politikos mokslų objektus, bet ir platų medijų lauką – žiniasklaidą, kiną, fotografiją. Joje atskleidžiami medijų panaudojimo politikoje pavyzdžiai ir technikos“ (Monika Poškaitytė). Toks įvairiapusiškumas, grindžiantis ir teorines žinias, ir praktinį jų taikymą, skatina laisvą,

stereotipų nekaustomą mąstymą: „Plati tiek savo turiniu, tiek metodais, specialybė nevaržo studentų, leidžia į tuos pačius aspektus pažvelgti ir moksliniais, ir filosofiniais“ (Valdas Bertašavičius).

Svarbu, kad įgyjamos žinios ir įgūdžiai nelieta vien išsilavinimo dalyku – programa yra nukreipta į Lietuvos ir pasaulio šiandieną; joje siekiama atskleisti, kaip formuojasi

mūsų regimas pasaulio vaizdas, kas „tampo virveles“ ir kur šiame procese yra mūsų, kaip stebėtojų ir suvokėjų, vieta. „Tai ne tik tarpdisciplininė programa. Tai programa apie du svarbiausius dalykus – galią ir jos paskirstymą, apie tai, kokią įtaką ir kaip čia daro medijos“ (Marija Mikalauskienė). Programos šiuolaikiškumas lemia ir tai, kad ji, būdama nauja, yra lanksti ir kintanti: „Disciplinos yra orientuotos į šios dienos ir rytojaus suvokimą, analizę ir veikimą atitinkamu laiku – natūralu, kad studentas ne tik tampa vienu iš programos tobulintojų, bet ir operatyviai gauna tobulinimo rezultatus“ (Jūratė Ablačinskaitė).

Šis lankstumas ir paslankumas, matyt, yra tiek programos studentų, tiek dėstytojų entuziazmo šaltinis: „Tarpusavyje jaučiamas užsidegimas studijuoti tai, kas nauja, ir dėstyti tiems, kurie nebijo tokių iššūkių, kuria konkurencingą ir niekada neuobodžią atmosferą“ (V. Bertašavičius); „Dėstytojų komanda, prieigos prie vertingiausios informacijos, racionalaus kritiškumo ir argumentacijos kalba – ranka pasiekiami VU TSPMI politikos ir medijų programos studentams“ (J. Ablačinskaitė).

Tad kokie žmonės baigia politiką ir medijas, kaip juos ir jas pakeičia šie pusantrų tarpdiscipliniškų metų? Ko tikisi ir ko sulaukia? „Pasirinkus šią programą, vienas iš mano lūkesčių ir buvo įvairovė ir naujumas, t. y. pažvelgti į politinius, socialinius, kultūrinius ir kitus procesus ir reiškinius naujai, todėl šiuo požiūriu lūkesčiai iš tiesų pasiteisino“ (Lina Kuzminskaitė). O sykiu šios studijos, kaip ir dera aukštos kokybės universitetiniam išsilavinimui, leidžia suprasti kaip nauja ir apie save. „Esu tikra, kad studijos leis geriau pažinti ne tik visuomenėje nusistovincią galios hierarchiją ir jos prielaidas, bet ir save pačius, – sako magistrė M. Mikalauskienė, o būsimosioms laidoms linki: „Dalinkitės su kursiokeis – kartu galite išnaudoti visų jūsų stiprybes ir augti sparčiau.“

Į politikos ir medijų magistrantūrą VU TSPMI priima kasmet; priėmimo sąlygos ir detalės – VU TSPMI interneto svetainėje (magistrantura.tspmi.lt) arba Facebook'e ([facebook.com/PolitikaIRMedijos](https://www.facebook.com/PolitikaIRMedijos)).

TSPMI inform.

Gimę ir užaugę laisvėje

Artėjančios dvi Lietuvai svarbios datos – Vasario 16-oji ir Kovo 11-oji – kasmet ragina susimąstyti apie laisvę ir jos vertę. Ar jaunajai kartai laisvė vis dar vertybė? Kaip jaunuoliai įsivaizduoja save ir savo vaidmenį nepriklausomoje Lietuvoje ir ką jie mano apie sparčiai plintančią emigracijos „bacilą“?

Agnė GRINEVIČIŪTĖ

**Rūta Atroškaitė,
Komunikacijos fakultetas,
leidyba, IV kursas**

Šios dvi datos man svarbios būtent tuo, kad parodo, jog kalbant apie laisvą ir demokratišką Lietuvą negali būti jokio įsisteikimo tiems, kurie nori gniaužti šias pamatines nepriklausomos valstybės vertybes. Gražesnė vis dėlto Vasario 16 diena: tikiu, kad tada laisvės idėja buvo esminis deklaracijos pamatas, o 1990 m., deja, būta ir tokių, kurių pažiūros priklausė nuo palankesnio politinio vėjo. Laisvė man labai didelė vertybė. Ko gero, įtaką padarė mamos pasakojimai apie tai, kaip sovietmečiu nuo mažų dienų asmuo būdavo pradedamas versti į *homo sovieticus*, mokomas pasyviai sutikti su tuo, ką liepia valdžia, prisitaikyti. Buvo viena vienintelė tiesa – sovietinės tiesos monopolis. Pagalvoju: jei dabar negalėčiau pasakyti, parašyti, sukurti to, ką / apie ką galvoju, nes tai, pavyzdžiui, kam nors nepatiktų, kas būčiau? Kaip išlikčiau asmenybe ir nevirščiau sistemos varžteliu? Mūsų tėvai turėjo kurti tą vidinę laisvę, kurti ir gniaužti, todėl labai džiaugiuosi tuo, kad šiandien savo laisve galiu dalytis be baimės. Laisvė – tai galimybė klysti ir patirti įvairius džiaugsmus – visą gyvenimo laimę nevaržomai patirti *savu kailiu*, juo ir atsakyti už nesėkmes. Šiandien noriu kurti ir dirbuotis savo šalyje. Tada, kai ima svirti rankos, nes svajonių darbas atrodo nepasiekiamas, o bendrabučio sienos per šaltos, pagalvoju: ką pati galiu duoti savo šaliai? Suprantu, kad dar turiu kur pasistiebtį ir tik tada sakyti: „Lietuva, kur mano darbo vieta leidykloje?“ Tik kai šimtu procentų pajusiu, kad įdėjau visą save, tačiau nesulaukiau atsako, rimtai pagalvosiu apie ateities kūrimą svetur. Tikiuosi, to neprireiks. Emigracija savaime nėra blogis. Man daug įdomesnė emigracija, paskaitinta negalėjimo savęs realizuoti, visuomenės apatijos naujoms idėjoms ar netgi lytinės orientacijos faktorių. Tai rodo, kad mūsų tautiečiai dar turi išmokti laisvai gyventi laisvėje: priimti kitą tokį, koks yra, nebijoti suklysti ir pripažinti klaidų, pamiršti tą nuolatinį *ką žmonės pagalvos ir...* dažniau į šypsena atsakyti šypsena, o ne nudelbti akis. Nenustiks nieko blogo, jei pasistengsime tapti truputį laimingesni, gal tada mažiau norėsis viską metus patraukti svetur.

**Auksė Gaižauskaitė,
Gamtos mokslų fakultetas,
genetika, I kursas**

Vasario 16-oji ir Kovo 11-oji – mums visiems svarbios datos. Tai laikas, kai prisimename praeitį ir susimąstome apie ateitį. Man šios datos visuomet buvo ir tebėra reikšmingos. Jei Lietuva vis dar būtų okupuota, kas žino, kaip klostytųsi mūsų gyvenimai, ar lietuvių tauta apskritai egzistuotų. Todėl šių

datų minėjimas yra didelė lietuvių garbė ir atsakomybė. Laisvę laikau viena didžiausių žmogaus vertybių. Būdami laisvi galime priimti sprendimus, kurie nepriklauso nuo vyraujančios nuomonės, primetų įsitikinimų ar kitų pasirinkimus varžančių veiksnių, save realizuoti, būti laimingi ir gyventi visavertį gyvenimą. Laisvė – tai teisė rinktis. Teisė būti savimi, teisė puoselėti savo tautos tradicijas, nuoširdžiai dirbti šeimos, valstybės labui, teisė nebijoti išsakyti savo nuomonę, augti ir tobulėti. Nors pats žodis „laisvė“ man visada asocijuojasi su paukščiais – galbūt todėl, kad matydama skrendančius paukščius visada bandau įsivaizduoti vietas, kuriose jie buvo, vaizdus, kuriuos matė, jų laisvės pojūtį skrendant. Visą gyvenimą žinojau, kad Lietuva yra mano šalis. Jaučiu meilę gimtam kraštui, todėl noriu puoselėti tradicijas, kurti savo šalies ateitį, padėti Lietuvai gyvuoti. Manau, kiekvienas jaunas žmogus turėtų suprasti, kad laisva Lietuva yra vertybė, kurios išsižadėti negalima. Jaunoji karta yra Lietuvos ateitis. Tai, ką sukursime šiandien, bus mūsų palikimas ir indėlis į valstybės puoselėjimą ateityje. Vieni emigruoja dėl išskaičiavimo, kiti bando prisitaikyti prie vyraujančių „madų“

sąmonėje, todėl, kaip ir daugeliui Lietuvos piliečių, ir man jos svarbios. Tiek Vasario 16-oji, tiek Kovo 11-oji tampa svarbiu dėmeniu mūsų tautos identitete, kiekvieno mūsų savimonėje, nes atspindi daug pastangų, aukų pareikalavusių nepriklausomybės troškimą, kurio nepavyko per daugelį metų užgniaužti. Laisvė – pagrindinis veiksnys, leidžiantis oriai ir prasmingai egzistuoti. Laisvė suteikia nevaržomas pasirinkimo ir kūrybos

drausdamas, nes žmogus linkęs klysti) būti pareigingu ir doru piliečiu. Apie vaidmenį kalbėti kiek sudėtingiau, bet tikiuosi, kad laisvoje Lietuvoje galėsiu susikurti visavertį gyvenimą, užimti nišą akademinėje srityje ir galbūt vieną dieną savo darbas garsinti Lietuvos vardą. Bet ar taip bus? Sunku pasakyti. Kuriame planus, o Dievas tik juokiasi iš jų. Lietuviai, kovoję ir

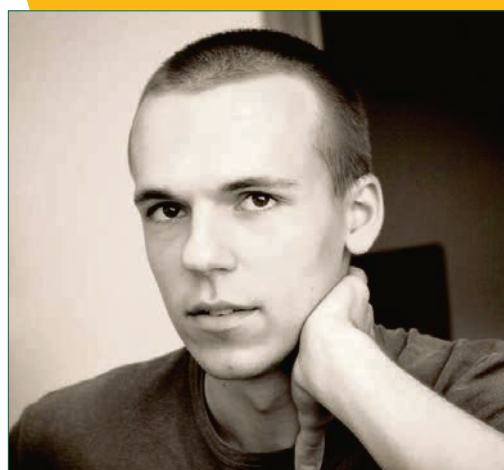
Vitalijus Gailius

Eglė Skunčikaitė

Haroldas Vilimas

Adomas Mankus

Auksė Gaižauskaitė

Rūta Atroškaitė

ir seka daugumos pavyzdžiu. Visų pirma turėtume suprasti, kad šalis, kurioje gyvename, yra laisva ne šiaip sau – kažkas dėl to kovojo, aukojo savo gyvybes, siekė, kad gyventume geriau. Nereikėtų pamiršti savo tautos vertybių. Jei kiekvienas pradėtume keistis, daugelis dalykų nebeatrodytų tokie beviltiški. Nesu gieztaį prieš išvykimą į užsienį – visada naudinga pasisemti patirties. Tačiau svarbiausia nepamiršti grįžti į gimtąjį kraštą.

**Vitalijus Gailius,
Istorijos fakultetas, istorija,
IV kursas**

Šios dvi datos – vienos svarbiausių, ryškiausių mūsų tautos istorinėje

galimybėse. Laisvė asocijuojasi su įsipareigojimu ir atsakomybe. Būdami laisvi privalome suprasti, kad mūsų pačių laisvė neturi varžyti kitų laisvės. Turime elgtis pagarbiai, stengtis suprasti vieni kitus, jausti atsakomybę vieni kitų atžvilgiu, nes priešingu atveju laisvė gali virsti tiesiog prielaida nežabotai savivalei vešėti. Laisvojoje Lietuvoje save įsivaizduoju kaip besistengiantį (vartoju šį žodį apsi-

dėl teisės laisvai išvykti, keliauti, dabar ja naudojasi. Kodėl tiek daug išvyksta, vienareikšmiškai sunku pasakyti. Vieni netenkina esama situacija, kiti į svečius kraštus nuveda meilė, dar kiti vyksta studijuoti. „Eurostato“ duomenys rodo, kad visoje Europoje vyksta aktyvi migracija, ir ne tik iš mažesniųjų valstybių. Tai globalinis reiškinys, kurį pažaboti, išvengiant radikalių sprendimų, sudėtinga. Emigracija daugeliui

Vašingtono universiteto profesorius: Sovietų Sąjungą sugriovė liaudies dainos

„Dainos galia“ – tokiu skambiu pavadinimu pasirodė nauja Vašingtono universiteto profesoriaus Gunčio Šmidcheno knyga apie Baltijos valstybių dainuojančią revoliuciją.

Miglė VALAITIENĖ

Knyga skirta supažindinti JAV skaitytojus su dainomis, kurios atėjo iš liaudies tradicijas tebeišlaikiusių kaimų, kad sugriautų Sovietų Sąjungą. Apie šį unikalią tyrimą kalbamės su knygos autoriumi, skandinavistikos ir baltistikos specialistu prof. G. Šmidchenu, ne kartą skaičiusiu paskaitas Vilniaus universiteto studentams, bendradarbiaujančiu su VU mokslininkais.

Kodėl Jūs susidomėjote dainuojančia revoliucija?

Temą pasiūlė mano profesorė Linda Dégh. Disertacijos temą rinkausi 1988–1989 m., kai Baltijos pakrantėje jau buvo prasidėję išsivadavimo judėjimai. Mane labiausiai domino senoji, archajiška, literatūrinė tautosaka, taip pat lietuvių ir estų kalbos (latvių kalbos iš-

mokau šeimoje), o šis susidomėjimas skatino tyrinėti gyvus žmones, masinį nacionalinį judėjimą ir šiuolaikinę folkloro tradicijas. Nors man teko būti tik Estijos ir Latvijos nacionalinėse dainų šventėse (Lietuvos sienos tuomet dėl blokados amerikiečiui buvo uždarytos), kur viską įrašinėčiau ir fotografavau, vis tiek disertaciją rašiau apie folkloro judėjimą Baltijos šalyse.

O 1998 m., kai Smitsono festivalis pakvietė pabaltijiečius Vašingtone

A. Buchanan nuotrauka

atšvęsti dainuojančios revoliucijos dešimtmetį, man teko dirbti vertėju ir pamačiau visiškai kitokį Baltijos šalių vaizdą. Tada man ši revoliucija ėmė atrodyti kitokia nei iki tol. Folkloras, žinoma, tebeatrodė turintis didelę reikšmę šiai revoliucijai, tačiau tapo akivaizdu, kad svarbiausią reikšmę pasaulio istorijoje turi tai, jog dainuojanti revoliucija buvo sąžiningai planuotas, su didele, masine disciplina realizuotas neprievartinės (angl. *nonviolent*) ideologijos judėjimas.

Kiekvienas JAV moksleivis žino

Dauguma istorikų ir politologų parašytų knygų apie politinius judėjimus kažkodėl ignoruoja dvasinę kultūrą. Tiek Baltijos šalyse, tiek JAV mažai akademių istorinių tekstų nagrinėja revoliucines dainas. Nors kiekvienas amerikiečių moksleivis žino, kad Amerikos pilietinių teisių judėjime didelę reikšmę turėjo daina „We Shall Overcome“, mažai akademių tekstų šį faktą pripažįsta kaip svarbią šio masinio judėjimo mechanizmo dalį, iki šiol nesu skaitęs šios dainos poetinės analizės arba jos dainavimo sociologinės įtakos analizės. Kartais

daina priminama tik vienu sakiniu, o dažnai netgi nepasirodo žodis „daina“.

Panašios tendencijos regimos ir Lietuvos, Latvijos bei Estijos nepriklausomybės

atkūrimo istorijose, kur daug kalbama apie parlamentinius procesus ir derybas su Maskva, tačiau nepaminėtas dainavimas. Ar dainuojančiai revoliucijai buvo reikalingos dainos ir dainavimas? Ar turėjo politinę įtaką tokie poetai kaip J. Marcinkevičius, Maironis arba dainininkai kaip V. Kernagis, V. Povilionienė, A. Kaušpėdas, paprastų folkloro ansamblių ir chorų dainininkai? Mano atsakymas – taip, turėjo stiprią politinę įtaką, nors dainų pavadinimų ir dainininkų pavardžių neradome daugumoje istorijos knygų.

„Iš kur tie žmonės gavo drąsos taip be ginklų stovėti prieš tankus? Drąsą jie gavo iš dainų ir dainavimo.“

apie tokius neprievartinių revoliucijų lyderius kaip M. Gandhi Indijoje ir M. L. Kingas Jungtinėse Valstijose, laiko juos didvyriais dėl kovos be smurto organizavimo, buvo parašytos garsios pasaulio neprievartinės politikos istorijos nuo H. D. Thoreau JAV iki „Solidarumo“ Lenkijoje, o štai apie Baltijos šalių revoliucijas nutylėta. Reikėjo apie tai parašyti.

Kuo Jūsų knyga yra kitokia nei kiti tyrimai šia tema? Ką naujo atradote tyrinėdamas dainuojančias revoliucijas?

kūryba

Tautvydas VENCIVUS, Filosofijos fakultetas, socialinė politika, I k.

Balsai... ne vien žmonių balsai...
Nebūna... nebūna niekad per vėlai.
Jei vėjas tavo plaukus dar šiurena
Pasaulis sukas su tavim tikrai...

Mėnulis... skleistus mėnulis pilnaties...
Ir nulis... dar vienas nulis link tavos
širdies...
Ne tuštuma... užmerk akis ir tu šalia –
Ši vienu metu su tavo akimis
nakties fone...

Kartoju... ir šviesą užgesinęs vėl
galvoju...
Klaidžiais raukšlelių vingiais vangiai
Prabėgs sekundė kiekviena
nekantriai.

Einu... tarsi tykoju grobio, nes jaučiu:
Nedaug beliko laukti – viskas tu.
Žiedai nuvytę, bet mes čia abu...

Asm. arch. nuotrauka

Šaltis sustingdė visą gyvybę,
Laikas pasiglemžė mūsų stiprybę
Gedulo maršai medžiams užgroja,
O mes net girdėt jų nenorim...

Naują galybę sieloj atrasiu,
Kitą gyvenimo lapą atversiu.
Varpo jau dūžiai kviečia visus,
Kelkis ir eiki, žmogau nedrąsus.

Mano knygos tikslas – išversti į anglų kalbą ir analizuoti dainas, kurios tuomet buvo dainuojamos, per tų dainų tekstus galbūt galima interpretuoti ir suprasti lietuvių, latvių ir estų tapatybę, kokia ji buvo revoliucijos laiku.

Kuo skyrėsi trijų Baltijos šalių – Estijos, Latvijos ir Lietuvos – dainuojančios revoliucijos?

Tai sudėtingas klausimas. Galbūt šias šalis veikė skirtingi muzikos stiliai. Estijoje roko muzika buvo visos revoliucijos svarbiausias pagrindas, Latvijoje galbūt labiau dominavo choro muzika, Lietuvoje – liaudies dainos. Žinoma, išimčių yra daug. Dainų turinys irgi buvo skirtingas tose šalyse. Mane stebina tai, kad Estijoje nebuvo dainuojama dainų karo tema, kaip tai buvo Lietuvoje su partizanų dainomis. Latvijoje labai didelę įtaką turėjo pamaldžios dainos (ne giesmės), kaip levos Akuraterės „Padėk, Dieve, visai latvių tautai“, prie tokių dainų reiktų net Latvijos himną priskirti. Tačiau šis klausimas yra veikiausiai ateities tyrimas, o aš savo tyrime iškeliau daug panašumų.

Kodėl, Jūsų nuomone, Sovietų Sąjungą sugriovė dainos? Kaip tai įvyko?

Nepriklausomybės judėjimui reikėjo daug tūkstančių žmonių, kurie be ginklų stovėtų aplink spaudos rūmų, televizijos bokšto ir Aukščiausiosios Tarybos pastatus, nebijodami, kad juos gali nužudyti. Be jų būtų buvę lengva visus vadovus ir parlamento deputatus suimti arba papirkti, ir parlamentinis kelias būtų uždarytas. O jeigu reikia mušti ir nužudyti daug neginkluotų žmonių, kartais prabunda ginkluotų kareivių ir jų vadovų sąžinė. Taip ir atsitiko stebuklas, SSRS vadovai turėjo sąžinę, nenorėjo būti taikių, dainuojančių žmonių žudikais ir atsisakė Baltijos šalių, pripažino jų nepriklausomybę. O be tų tūkstančių aplink Seimą stovinčių žmonių būtų buvę kitaip. Iš kur tie žmonės gavo drąsos taip be ginklų stovėti prieš tankus? Drąsą jie gavo iš dainų ir dainavimo. Taigi be dainų ir poezijos nebūtų drąsos, be tos individualios drąsos – nebūtų tūkstančių, o be jų netrukus nebebūtų likę ir parlamento, paskelbusio nepri-

klausomybę. O be Lietuvos nepriklausomybės nebūtų sugriuvusi ir Sovietų Sąjunga.

Kodėl folkloras tapo toks svarbus išsivadavimo judėjimuose? Kuo ypatingas Baltijos šalių folkloras?

Tokių dainų kaip sutartinės, pavyzdžiui, neturi niekas kitas, o daug liaudies dainų poetinių vaizdų taip pat nepasikartoja kitur. Unikalu yra tai, kad tautosakos reikšmė čia pripažįstama jau porą šimtmečių, tiek daug tekstų yra surinkta archyvuose ir publikuota, tad ateinančioms kartoms nepritrūks, ką tyrinėti.

Kaip folkloristų judėjimai prisidėjo prie laisvės kovų? Kokie svarbiausi jų judėjimų bruožai?

Svarbus liaudies dainų, ir tautosakos apskritai, bruožas yra tas, kad jas gali atlikti žmogus be specialaus išsilavinimo. Taip ir atsitiko, folkloro ansambliai galėjo lengvai atgaivinti kaimo dainavimo tradicijas mieste. O toks paprastas dainavimas duoda žmogui drąsą ir savigarbą. Fiziologinį mechanizmą sunku fiksuoti, o muzikos terapija yra tikra, išbandyta medicinos sritis. Su muzika ir dainavimu galima gydyti įvairias psichologines traumas. Todėl folkloro ansamblyje dainuojantis žmogus sau gavo (ir šiaandien tebeauga) tikėjimą, nebijo kalbėti, nebijo būti centre. Laisvas, nepriklausomas žmogus. Toks žmogus Sovietų Sąjungoje buvo retas fenomenas, ypač Stalino, taip pat pototalitarinės cenzūros laikais. Dainuojančios revoliucijos metu pasirodė, kad tokių drąsių žmonių buvo nemažai.

Kas labiausiai Jus nustebino Baltijos šalių išsivadavimo judėjime?

Stebino ir stebina tai, kad judėjimas pasiekė tikslą. Tai tikras stebuklas, kad SSRS Komunistų partijos diktatūros ir cenzūros metas baigėsi. Stebina tai, kad ir kitur (Indijoje, Pietų Afrikoje) neprievartiniai judėjimai yra pasiekę panašų tikslą, o juk tiek daug pasaulyje pavyzdžių, kur viskas baigiasi kitaip – su masine prievarta.

Ranką ištieski ir šalčiui, ir laikui,
Mūs palydovais lai jie teeina,
Nes tik su jais tu neužmirši –
Esi tik žmogus ir viskas tuo baigias...

Aš noriu likimo – amžino kopimo,
Kaip boružė lieknąja smilga irias...
Žolės šnarėjime, upelio almėjime,
Vienatvės dykynėj, pavasariniam
sode.

Minčių pliūpsnis, šaltinio vandens
gurkšnis.
Aptemus horizontui šviesoj širdies,
Suklupęs lauki ankstesnio baigties,
Versmės šaltos, saulės ugnies.

Ir sudėtinga, rodos, liūdeti laukiant,
Šiaandieną noris žvilgsniu paliest
Neapykantos rožynus, nežinomus
viržynus,
Draugystei likus tik stagaru vilties.

Ir lauk paminklo, giesmė nutilo,
Lavinus sniego užgrius, bet kvies

Šviesa sužibus... Ramybės laukęs –
Nelauk likimo, to amžino
kopimo...

Sonetai vasaros, pamestos monetos,
Žvilgsniu saulėlydis lydėtas...
Ir nusigręžęs koja nuspiri
Mėnulio atvaizdą šaligatvy užkliuvusį.

Juokiesi, nes ironija aštri
Ir pasigedęs savo „ego“ – erudito
Niekus prieš vėją tekalbi...
– Žinai naktis ir noriu miego!

Pabuski, net tauta pabudo,
Jau veržia diržas, greit prie kaklo,
Kaip pasakoj vaikai užsnūdo,
Bet ne labanakt, eik prie grabo...

Išeiki ir suzuki – triskart bravo,
Juk niekas negirdės, bet viso labo,
Naktis šalta akis prašviesins...
– Nėra to proto, – bet laikraščiai
paviešins...

Universitete atgimsta studentiška Filomatų draugija

Filologijos fakultete įkurta akademinė Filomatų draugija žada atgaivinti seną ir garbingą studentų humanitarų mokslinės veiklos tradiciją.

Dovilė ČITAVIČIŪTĖ

Filomatų draugijos iniciatoriai ir naujai paskirtos valdybos nariai Agnė Ambrazaitė, Eleonora Buožytė, Dovilė Čitavičiūtė, Raminta Važgėlaitė ir Tomas

Riklius tikisi, kad filomatų veikla padės skatinti akademinę diskusiją tarp įvairių pakopų ir specialybių studentų bei dėstytojų, taps gražia sąsaja tarp turtingos universiteto istorijos ir dabarties.

Rudens semestre jau įvyko penki filomatų renginiai. Per pirmąjį draugi-

jos susitikimą studentės A. Ambrazaitė, E. Buožytė ir D. Čitavičiūtė pristatė draugijos koncepciją, perskaitė pranešimą apie filomatų veiklą XIX a. Lietuvoje, žymiausiai to meto filomatus. Per antrąją paskaitą dr. Dainius Razauskas aptarė Gedimainių stulpus ir jų simbolinę reikšmę mitologijos kontekste, atskleidė netikėtų sąsajų su senąja Europos ir Rytų kultūra. Doktorantė R. Važgėlaitė papasakojo apie Pompėjų miestą senoviniuose rašytiniuose šaltiniuose ir jo atspindžius šiuolaikinėse medijose. Studentai taip pat nagrinėjo A. Mickevičiaus poemą „Konradas Valenrodas“ su dr. Brigita Speičyte, klausėsi doc. Živilės Nedzinskaitės paskaitos apie jėzuitų edukacinę sistemą, retorikos svarbą joje, iškiliausius Lietuvos ir užsienio jėzuitus, susipažino su baroko epochos studentų rankraščiais.

Pavasario semestre Filomatų draugija ir toliau tęs savo veiklą. Tikimasi pritraukti dar daugiau aktyvių studentų filologų, norinčių ir galinčių dalytis savo moksliniais atradimais su kolegomis.

FIK dekanas doc. dr. A. Smetona, fakulteto studentų atstovybės pirmininkas A. Ledas ir Filomatų studentų mokslinės draugijos valdyba pasirašė atkuriamos draugijos nuostatus

PhD student from India – about interships at Vilnius University

Meera STEPHEN

Thanks to Marie Curie Actions studies of Solar cells at Vilnius University have become possible for the student from India

It has been an enriching experience to be a Doctoral Student at the Faculty of Physics, especially for someone coming from the other part of the world, like India. When people hear me saying 'PhD in Physics', they often look at me in the way meaning 'are you crazy?' All I can say about my PhD life is that it brings me a lot of fun and it is particularly sad to see so few girls getting into sciences like Physics for postgraduate studies.

The driving force that has prompted me to take up my doctoral studies at Vilnius University is the prestigious Marie Curie fellowship provided by the European Union. It guarantees a high quality of life through a competitive salary and also ensures essential training that is international and interdisciplinary. One of the key elements of the programme is mobility. Mobility assures the quality of research in Europe by attracting researchers from all over the world, as well as broadening their career perspectives. The manifestation of this feature of mobility can be observed from my PhD plan as such, as I am working for a co-tutelle jointly given by Vilnius University and the University of Pau, France. This means that I will be carrying out part of my doctoral work at the University of Pau. This, I believe, is a promising opportunity to make the most of my doctoral studentship.

The European Union supports such programmes that promote research

Meera Stephen

efforts as an inevitable factor to boost economic growth in Europe. By enabling the mobility of researchers and exchanges between institutions and industry, it supports the expanding of research landscape across Europe. And because research and knowledge should not be restricted to the scientific community solely, the Marie Curie Actions strongly encourage their fellows to disseminate their results and to tell the public what they do.

Having said that, I would like to expand my ideas on what I do in the laboratories. Essentially, I am working for the European project entitled „Establis“ which aims at developing a new kind of solar cells made from specific plastic, also called the Power Plastic. One of the most exciting aspects of this kind of solar cells is that they could be spread over a sheet of

plastic inexpensively using printing techniques, pretty much the same way newspapers are printed. In addition, cutting down manufacturing costs makes them flexible, unlike the conventional solar cells, and attractive for portable applications.

The group of eight universities and three industries spread across Europe, forming the backbone of „Establis“ have been working towards this common goal. Vilnius University one among the Partner universities. Other Partner Universities involved in this project are the ones from France, Germany, Spain, U.K, Slovakia, Austria etc. Membership in this project provides me with a platform to broaden my knowledge across sciences as well as to carry out collaborative research effectively.

As a PhD fellow under supervision of Prof. dr Gytis Juška at the Faculty of Physics, Vilnius University, I have been introduced to a totally new field of science and techniques I have never used before. Despite my initial curiosity of surviving in a strange cold place, my friendly colleagues in the laboratory have helped me greatly to settle down and get used to the Lithuanian lifestyle. The beautiful Old Town and the traditional 'alus' make me love the city even more!

Altogether, I feel being part of this project, which will effect both my career and personal life in a positive way enormously. Moreover, it is hugely satisfying to be part of an effort to replace our rapidly depleting energy sources with abundant renewable sources like the sun.

Redagavo
dr. Loreta Chodzkienė (UKI)

Stažuotė Nacionaliniame Taivano universitete

2013 m. lapkričio mėnesį stažavausi prof. C. C. Yang vadovaujamoje tyrėjų grupėje Nacionaliniame Taivano universitete (NTU).

Dr. J. Mickevičius (antras iš kairės) su studentais

Dr. Jūras MICKEVIČIUS, Fizikos fakulteto Puslaidininkinių fizikos katedra

Ši grupė yra viena iš didžiausių tarptautinių prestižą turinčių mokslinių grupių, tyrinėjantių nitridinių puslaidininkinių ir paviršinių plazmonų sąveiką, siekiant ją panaudoti žaliųjų šviestukų našumo didinimui.

Taivanas – nedidelė sala Rytų Azijoje, apie 200 km nutolusi nuo Kinijos. Salos plotas, palyginti su Lietuva, yra beveik dukart mažesnis, tačiau joje gyvena daugiau nei 23 mln. žmonių. Oficialus šalies pavadinimas – Kinijos Respublika yra likęs nuo pokario laikų, kai žemyninėje Kinijos teritorijoje buvo įkurta Kinijos Liaudies Respublika, o Chiang Kai-shek evakuavo savo vadovaujamą vyriausybę į Taivano salą. Nepaisant esminių politinių nesutarimų tarp Taivano ir, kaip jie vadina, žemyninės Kinijos (mainland China), komerciniai, kultūriniai ir moksliniai ryšiai tarp jų labai stiprūs ir abipusiškai naudingi.

Taivanas – vienas iš keturių vadinaujamųjų Azijos tigrų, kurie XX a. paskutiniame dešimtmetyje pasižymėjo įspūdingu ekonomikos ir aukštųjų technologijų diegimo augimu. Šiuo metu Taivane yra bent keli pasaulinio lygio universitetai.

Nacionalinis Taivano universitetas yra laikomas prestižiškiausiu, jis nuolat patenka į geriausių pasaulio universitetų šimtuką. Šis universitetas – pragaras tingiems doktorantams. Po šešių dienų darbo savaitės prof. C. C. Yang grupė kiekvieną šeštadienį renkasi į savaitinį seminarą. Sekmadienis – laisvesnio darbo grafiko diena. Bet jei doktorantas nepasirodo laboratorijoje kelis se-

kmadienius iš eilės, tai jau nenormalu. Tiesa, doktorantai turi savaitę metinių atostogų. Ir tai – visas laisvas laikas. Vis dėlto doktorantai mokslinėse laboratorijose „dusinasi“ ne veltui. Apsigynę disertaciją jie turi geras galimybes įsadarbinti gamybos įmonėse, kopti karjeros laiptais ir gauti vis didesnę atlyginimą. Be daktaro laipsnio beveik neįmanoma tikėtis vadovaujančio posto gamybinėje firmoje.

Stažuotės metu susipažinau su metalo nanodalelėmis arba nanogardelėmis padengtų InGaN epitaksinių sluoksnių ir daugialakščių darinių gamybos technologijomis ir atlikau spektroskopinius šių darinių tyrimus. Dėmesį patraukė skirtingas požiūris į mokslinius tyrimus ir laukiamą jų rezultatą. NTU tyrėjų grupė daugiau dėmesio skiria gamybos ir apdorojimo technologijai, stengiasi pagaminti veikiančius šviestukų prototipus. Tuo tarpu mes Vilniaus universitete stengiamės suprasti medžiagose vykstančius fizikinius procesus, tobuliname jų charakterizavimo metodikas. Dėl tokio požiūrių skirtumo mūsų grupių bendradarbiavimas suteikia daug abipusės naudos – mes gauname progą patyrinėti aukščiausios kokybės bandinius, jie gauna informacijos apie bandinių ypatumus ir medžiagose vykstančius procesus.

Dr. Jūras Mickevičius stažavosi pagal projektą „Podoktorantūros (postdoc) stažuotė įgyvendinimas Lietuvoje“, kurį organizuoja Lietuvos mokslo taryba. Vienas iš pagrindinių jo tikslų – mokslininkų tarpinstitucinio, tarpkryptinio ir tarptautinio mobilumo ir mobilumo tarp viešojo ir privataus sektoriaus skatinimas.

Taivano panorama

Knygų serijoje „Fontes et studia historiae Universitatis Vilmensis“ – naujas įdomus leidinys

Sausio 22 d. Vilniaus universiteto bibliotekos P. Smuglevičiaus salėje buvo pristatytas katalogas „Vilniaus universiteto bibliotekos kirilikos leidinių kolekcija: 1525–1839“.

Ina KAŽURO,
VUB Mokslinių tyrimų ir paveldo rinkinių centras

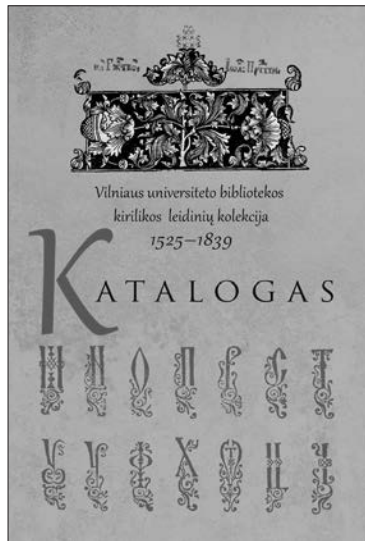
Kolekcija reprezentuoja savitą senos Lietuvos knygos kultūros dalį – kirilikos spaudą. Nors ši kolekcija egzistuoja jau per šimtą metų ir yra gerai žinoma mokslo pasaulyje, iki šiol neturėjome pilno tokio rinkinio katalogo ir dėl šios priežasties ji nebuvo pakankamai tyrinėtą. Kirilikos kolekcija atsirado dar XIX a., kai, siekiant stiprinti ideologinį Rusijos viešpatavimą buvusios Abiejų Tautų Respublikos žemėse, Rusijos imperijos Vakarų krašto vadovybė suplanavo sukaupti Vilniaus viešojoje bibliotekoje (veikė 1867–1915 m.) vertingą senosios slavų spaudos kolekciją. Ypatingas dėmesys buvo sutelktas į knygas, išleistas Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės ir Lenkijos Karalystės spaustuose. Žinia apie Vilniuje sukauptas senąsias slavų knygas greitai pritraukė įvairių bibliotekininkų tyrėjų dėmesį ir informacija apie jas ėmė atsispindėti bibliografijose. 1908 m. Vilniaus viešosios bibliotekos steigimo komisijos narys Aleksandras

Milovidovas išleido tokių knygų kolekcijos katalogą.

Per šimtą metų įvairiomis istorinėmis aplinkybėmis Vilniaus universiteto bibliotekos kirilikos kolekcija patyrė ir nuostolių, ir naujų laimingų papildymų. Didelį indėlį į jos išsaugojimą ir kaupimą įdėjo žymus Lietuvos knygotyrininkas Levas Vladimirovas (1912–1999). Būtiną leisti naują kolekcijos katalogą iškilo dėl esminių kolekcijos pakeitimų, paveikusių ją per šimtmetį. Dabar kolekcijoje yra 264 leidiniai (371 egz.), priklausantys rytų slavų spaudos tradicijai. Iš jų net 73 leidiniai buvo išleisti XVI a. – XIX a. pr. LDK spaustuose.

Nauju iliustruotu moksliniu kirilikos katalogu tikimasi ne tik patikslinti jau pasenusius duomenis apie kolekciją, bet ir atskleisti senosios kirilikos spaudos sąsajas su bendra LDK kultūros, religijos, o ir socialinių bei politinių idėjų istorija. Kartu norisi prisiminti, kad būtent LDK sostinė – Vilnius – XVI a. buvo didžiausias kirilikos spaudos centras Europoje, iš jo knygų spauda rankinėmis staklėmis plito toliau į Rytus.

Kartu su nauju katalogu Vilniaus universiteto bibliotekoje buvo surengta senųjų kirilikos knygų paroda

„Nuogos visos tautos be knygų“ (Kirilas Filosofas) ir tarptautinė mokslinė konferencija „Vilniaus kirilikos spauda Europos kontekste: įžvalgos ir tyrinėjimai“. Sausio 22 d. Vilniaus universitete vykusioje konferencijoje dalyvavo garsūs pasaulio knygotyrininkai: čekų mokslininkas Petras Voitas, Olštyno universiteto profesorė Zoja Jaroszewicz-Jaroslawcew, žymūs Rusijos šiuolaikinės knygotyros specialistai Aleksandra Guseva ir Andrejus Voznesenskis. Pranešimus skaitė ir savo patirtimi dalijosi tyrinėtojai iš Bulgarijos, Ukrainos ir Baltarusijos nacionalinių bibliotekų. Konferencijos mokslinių temų ir įžvalgų gausa dar kartą patvirtino, kad Vilnius yra patraukli tarpkultūrinių diskusijų vieta, kurioje sėkmingai susitaria Rytai ir Vakarai.

Apie parodą „Nuogos visos tautos be knygų“

Naujoje Vilniaus universiteto bibliotekos parodoje „Nuogos visos tautos be knygų“ (Kirilas Filosofas) eksponuojamos 58 vertingiausios ir įdomiausios XVI a. – XIX a. pradžios rytų slavų krikščioniškų konfesijų, t. y. unitų, stačiatikių ir sentikių, seniausios spausdintos bažnytinės knygos: biblijos, evangelijos, psalmynai, liturgikonai ir kt., taip pat žymių krikščionių rašytojų Jono Auksaburnio, Bazilijaus Didžiojo, Tomo Kempiečio pirmieji spausdinti vertimai iš graikų ir lotynų kalbų į bažnytinę slavų bei rusėnų kalbas. Šios knygos išleistos Lietuvoje, Baltarusijoje, Ukrainoje, Rusijoje, Lenkijoje, Anglijoje, Olandijoje ir Rumunijoje. Parodoje galima pamatyti vienintelį Lietuvoje žinomą Pranciškaus Skorinos „Apaštalią“ (1525), taip pat Mamoničių spaustuose Lietuvos Statutą (1588), Ivano Fiodorovo Bibliją (1581) ir daug kitų leidinių, turinčių didelę kultūrinę vertę ir išsiskiriančių savitu spaudos stiliumi.

Parodoje pirmą kartą pristatomi du kirilikos unikumai: XVII a. pirmosios pusės Vilniaus Šv. Dvasios brolijos spaustuose „Psalmynas“, iki šiol neužfiksuotas šaltiniuose, ir Černigovo bei Severianų Naugardo arkivyskupo Lazaro Baranovičiaus XVII a. pabaigos kūrinys „Žodis amžinu miegu užmigusiai Švenčiausiai Dievo Motinai“, apie kurį žinoma tik iš bibliografinių šaltinių. Eksponuojamas unikalus XVII a. Ortodoksų Bažnyčios šventojo Feodosijaus Uglieckio autografas. Slavų knygrišių meną iliustruoja kelios išskirtiniais metalo apkaustais ir medalionais papuoštos knygos.

Parodą galima aplankyti Vilniaus universiteto bibliotekos P. Smuglevičiaus salėje iki 2014 m. gegužės 30 d. Čia galima įsigyti ir naują kirilikos katalogą.

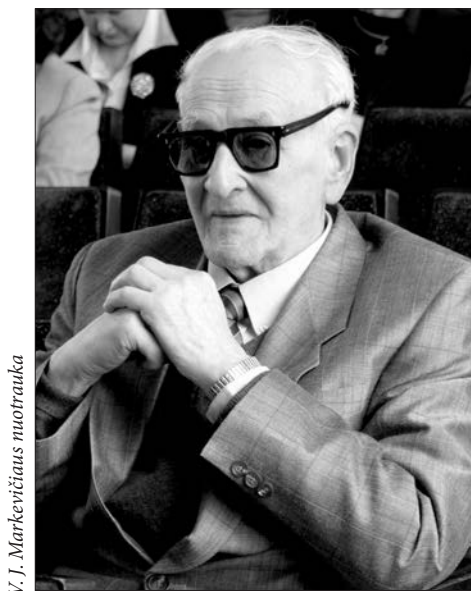
sveikiname

Doc. Vaclovui Ščemelioviui – 90

Pirmąją 2014 m. dieną žyriam Lietuvos klimatologui ir mokslo apie orus populiarintojui Vaclovui Ščemelioviui sukako 90 metų.

Docentas V. Ščemeliovas – ilgametis Vilniaus universiteto darbuotojas, keturiasdešimt penkerius metus atidavęs Hidrologijos ir klimatologijos katedrai. Tai daugiau nei keturiasdešimt tūkstančių valandų auditorijose ir beveik keturiasdešimt vasarų kartu su studentais lauko praktikoje. V. Ščemeliovas paliko ryškų pėdsaką pokarinėje Lietuvos meteorologijos istorijoje ir per savo pedagoginio darbo metus parengė ištisą plejadą meteorologų ir klimatologų.

V. Ščemeliovo nuopelnai Lietuvos meteorologijos mokslui ypač dideli: jis pirmasis Lietuvos orus suskirstė į klases, pirmasis analizavo Lietuvos klimato cikliškumą, vienas pirmųjų domėjosi medicinine meteorologija Lietuvoje, atliko Vilniaus meteorologijos stoties oro temperatūros duomenų sekos rekonstrukciją. Docento moksliniai tyrimai apibendrinti apie 60 mokslinių straipsnių, kartu su bendraautoriais išleistoje monografijoje „Lietuvos klimatas“ (1966) ir vadovėlyje „Žemės ūkio meteorologijos pagrindai“ (1977).

V. J. Markevičiaus nuotrauka

Ekspertai žavėjosi VU herbariumo kolekcijomis

Vilniaus universiteto Gamtos mokslų fakulteto herbariume (WI) lankėsi Europos vaistų agentūros Augalinių vaistinių preparatų komiteto ekspertai.

V. J. Markevičiaus nuotrauka

Šis ekspertų vizitas – vienas iš Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai renginių.

Ekspertai iš Vengrijos, Nyderlandų, Švedijos, Italijos, Danijos, Lenkijos, Jungtinės Karalystės, Čekijos, Latvijos, Vokietijos, Austrijos, Suomijos, Estijos ir Lietuvos apžiūrėjo specialiai jiems parengtą senųjų herbariumo knygų ir botaninių objektų parodą.

Vilniaus universiteto herbariumas – vienas seniausių herbariumų Rytų Europoje, seniausias ir didžiausias Lietuvoje – patenka į seniausių pasaulio herbariumų penkiasdešimtuką. Komiteto nariai turėjo unikalią galimybę pamatyti augalų pavyzdžius iš senojo VU herbariumo kolekcijos, įtrauktos į UNESCO programos „Pasaulio atmintis“ Lietuvos nacionalinį registrą. Tai tuometiniame Vilniaus universiteto botanikos sode Sereikiškėse augintų augalų pavyzdžiai, Kretingos pranciškono ir botaniko J. A. Pabrėžos Žemaitijoje surinkti augalai su originaliomis žemaitiškai užpildytomis etiketėmis ir kitų botanikų surinkti pavyzdžiai.

Taip pat ekspertams pristatyta dalis botaninių piešinių kolekcijos: XVIII a. pirmosios pusės prancūzų botaniko J. C. Philibert'o šilagėlių akvarelės ir XIX a. pabaigos botanikos sodo Vingyje inspektoriaus, gero Vilniaus krašto augalų ir grybų žinovo K. Prószyńskio darbai, 2004–2005 m. restauruoti UNESCO lėšomis.

Ypatingo komiteto narių dėmesio sulaukė ir Getingeno universiteto

botanikos sode 1822 m. J. Vosso ir 1827 m. nežinomo asmens surinktos vaistinių augalų kolekcijos. Minėtas kolekcijas atitinkamai sudaro 373 ir 297 augalų rūšių pavyzdžiai. Šios kolekcijos – svarbus informacijos šaltinis apie XIX a. pradžioje įvairiais gydymo tikslais naudotas induočių augalų rūšis. V. Naumavičiaus, rugsėjo mėnesį apgynusio daktaro disertaciją apie Lietuvos savaiminius vaistinius augalus, duomenimis, mūsų krašte vaistiniams augalams priskiriamos 458 savaiminės induočių augalų rūšys.

Komiteto narius labai sudomino šiuo metu muziejine retyne Europoje tapę Brendelio kompanijos augalų žiedų maketai, pagaminti XIX a. pabaigoje – XX a. pradžioje Vokietijoje naudojant papjė mašė technologiją. Daugelyje šalių šie modeliai per gaisrus ir karus buvo sunaikinti ar sunyko dėl netinkamų laikymo sąlygų.

Su komiteto nariais diskutuota apie tolimesnio tarptautinio bendradarbiavimo galimybes. Komiteto posėdyje Vilniuje buvo nagrinėjami klausimai, susiję su augalinių vaistinių preparatų reguliavimu.

Vizitas herbariume surengtas tarpininkaujant Valstybinei vaistų kontrolės tarnybai prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos.

Parengė

Mindaugas Rasimavičius, Radvilė Rimgailaitė ir Audronė Meldžiukienė

Taip pat parengti keli metodiniai leidiniai, skirti meteorologijos praktikos darbams ir lauko praktikoms. V. Ščemeliovas pasirūpino, kad į lietuvių kalbą būtų išverstas pirmasis dar XVII a. viduryje meteorologijos tema apgintas magistro darbas – J. Počapovskio „Universa meteorologia“. Parašytos iškiliausių prieškarinio Lietuvos meteorologų S. Olšausko ir K. Sleževičiaus biografijos. XX a. devintajame dešimtmetyje, išaugus dėmesiui aplinkos taršos problemoms, docentas V. Ščemeliovas vadovavo keletui mokslinių tyrimų, įvertinusių stambių pramonės įmonių poveikį atmosferos užterštumui.

V. Ščemeliovas yra bene vienintelio Lietuvoje meteorologinio išradimo autorius. Jo vadovaujama buvusio Vilniaus inžinerinio statybos instituto specialistų grupė sukūrė originalų kritulių, krintančių ant vertikaliųjų paviršių, matavimo prietaisą. Jis redagavo daugelį mokslo leidinių, buvo vienas iš Lietuvos TSR atlaso ir Lietuviškosios tarybinės enciklopedijos autorių bei redaktorių.

V. Ščemeliovas – vienas žymiausių mokslo apie atmosferą ir orus populiarintojų. Ilgą laiką jis vadovavo vienam iš „Žinijos“ draugijos padalinių. Jau tapęs pensininku docentas Lietuvos spaudai parengė daugiau nei šimtą populiarinamųjų straipsnių, skirtų aktualiems klausimams apie Lietuvos klimatą bei orus.

Bene didžiausias V. Ščemeliovo rūpestis – meteorologijos stotis Vilniuje. Praėjusio amžiaus septintajame dešimtmetyje Vilniaus meteorologijos stotį perkėlus į užmiestį, buvo jaučiamas didelis meteorologinių duomenų apie Vilniaus miesto orus trūkumas. Docentas, ilgą laiką dėjęs pastangas, kad stotis būtų miesto teritorijoje, prieš du dešimtmečius savo namo Antakalnyje sode įsteigė privačią Vilniaus klimato stotį, pats joje vykdė matavimus.

GMF Hidrologijos ir klimatologijos katedra

Pirmas žingsnis siekiant lygių galimybių studijuoti – estišką finansavimo modelis

Konferencijos dalyviai (iš kairės): Arminas Varanuskas, Aurelija Valeikienė, doc. dr. Rimantas Vaitkus, Dominikas Fitze ir dr. Inga Milišūnaitė

Studijų prieinamumas ir nereprezentuojamų grupių įtraukimas į aukštąjį mokslą yra vieni svarbiausių klausimų Europos aukštojo mokslo politinėje programoje. Pirmasis žingsnis norint to pasiekti Lietuvoje – estišką finansavimo modelis.

Dalyviai iš Lietuvos ir Šveicarijos bandė išsiaiškinti, su kokiais sunkumais mūsų šalyje susiduriama ir ką reikėtų daryti norint efektyviai spręsti iškilusias problemas.

Diskusijoje dalyvavęs švietimo ir mokslo viceministras dr. Rimantas Vaitkus teigė, kad dabartinė švietimo sistema turi spragų, yra nepatogi studentams. Viceministras pritarė nemokamo aukštojo mokslo įvedimui Lietuvoje: „Šiuo metu mums palankiausias ir artimiausias modelis yra Estijoje, kur mokslas nemokamas visiems studentams, išskyrus tuos, kurie nesurenka reikiamo kredito skaičiaus. Tuomet už juos tenka susimokėti. Tačiau visos šalys susiduria su panašiais sunkumais. Mes mokomės

ir iš savo, ir iš kitų klaidų.“ R. Vaitkus džiaugėsi studentų aktyvumu nagrinėjant socialinės dimensijos studijų procese temą.

Konferencijoje savo mintis apie socialinės dimensijos suvokimą aukštajame moksle Lietuvoje ir Europoje pristatė VU Kokybės vadybos centro direktorė dr. Inga Milišūnaitė. Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centro (MOSTA) aukštojo mokslo politikos analitikė Žemyna Pauliukaitė pateikė statistinius duomenis apie visų studijų pakopų prieinamumą.

„Pirmiausia turime patys sau atsakyti į klausimą, ar mes vis dar siekiame didinti aukštojo mokslo prieinamumą Lietuvoje. Bolonijos procese pabrėžiamos lygios galimybės patekti, tęsti ir baigti aukštąjį mokslą. Reikia užtikrinti, kad galimybėms siekti aukštojo mokslo neturėtų įtakos asmens finansinė situacija, tai, kiek jis turi vaikų, iš kokios šeimos yra kilęs ar kiti panašūs veiksniai. Siekiama, kad studijos būtų prieinamos tik

pagal gabumus ir žinias“, – kalbėjo Ž. Pauliukaitė. Pasak jos, šis klausimas Lietuvoje labai aktualus ir jam skiriama itin daug dėmesio. „Kuriamos įvairios priemonės, kaip pasiekti šiuos išsikelus tikslus – sukurti finansinės paramos mechanizmai, tokie kaip kompensuojama studijų kaina, studentams suteikiamos paskolos, papildomai finansuojami negalia turintys studentai, išsivijios ir lietuvių kilmės užsieniečių vaikai, vaikaičiai, provikaičiai“, – vardijo MOSTA analitikė.

MOSTA tyrimai rodo, kad šios priemonės jau sulaukė rezultatų – išplėta parama socialiai pažeidžiamiems studentams, studijuoti dažniau ryžtasi negalia turintys studentai, pirmenybę gauti paskolas suteikus socialiai remtiniams asmenims aukštasis mokslas tapo prieinamesnis asmenims iš įvairių socialinių grupių. Tačiau atlikti tyrimai atskleidė ir dar neišspręstas problemas. Nevienoda ekonominė situacija įvairiose apskrityse skatina atkreipti dėmesį į skirtinguose regionuose gyvenančiųjų aukštojo mokslo prieinamumo galimybes, tai yra tikėtinas nevienodas juose besimokančių moksleivių startines pozicijas siekiant patekti į norimą studijų programą.

Aurelija Valeikienė, Studijų kokybės vertinimo centro direktorės pavaduotoja, supažindino su skirtingomis aukštojo mokslo kokybės sampratomis.

Konferencijoje savo šalies patirtimi ir pastabomis dalijosi Šveicarijos studentų sąjungos (VSS-UNES-USU) vykdomojo komiteto narys Dominikas Fitze. Vytauto Didžiojo universiteto studentų su negalia koordinatorė leva Danilevičienė pristatė problemą, kylančią norintiems studijuoti neįgaliesiems, pasidalijo gerą patirtimi, siekiant juos visapusiškai integruoti į universiteto aplinką. Kitos su sunkumais susiduriančios socialinės grupės – etninių mažumų – mokslo prieinamumo statistiką pateikė Lietuvos socialinių tyrimų centro jaunesnioji mokslo darbuotoja dr. Vita Petrušauskaitė. Doktorantų ir jaunųjų mokslininkų padėtį komentavo Lietuvos jaunųjų mokslininkų sąjungos tarybos narys Aidis Stukas. VU profesorius Romas Lazutka kalbėjo apie socialinės dimensijos finansavimo aspektą, pabrėždamas, jog dabartinė sistema neužtikrina, kad aukštajame moksle lygiavertiškai dalyvautų ir studentai iš pažeidžiamesnių visuomenės grupių.

„Reikia suvokti, kad socialinė dimensija apima ne tik sukurtas galimybes mokytis aukštojo mokykloje, tarkim, studentui su specialiaisiais poreikiais, bet kartu ir studentų akademinės paramos plėtrą – pagalbą mokantis, psichologinę paramą, įvairių finansškai prieinamų socialinių paslaugų, tokių kaip maitinimas ar apgyvendinimas, teikimą. Tikimės, kad ši konferencija bus puiki pradžia tęsti diskusijas šia tema ir Lietuvoje“, – konferenciją apibendrino projekto „VU SA institucinis stiprinimas“ vadovas Arminas Varanuskas.

Konferenciją organizavo Vilniaus universiteto Studentų atstovybė. Konferencija yra viena projekto „VU SA institucinis stiprinimas“ dalių. **Projektas remiamas Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programos lėšomis.**

VU SA inform.

Ar išliks internetas atviras ir prieinamas?

Ekonomikos fakulteto Ekonominės informatikos katedros profesorius Rimvydas Skyrius dalyvavo sausį Paryžiuje vykusiame Tarptautinių prekybos rūmų (International Chambers of Commerce – ICC) Skaitmeninės ekonomikos komisijos (Digital Economy Commission – DEC) posėdyje, kuriame kilo gana aštri diskusija dėl interneto atvirumo ir prieinamumo.

„Atvykus į susitikimą paaiškėjo, kad pagrindiniu diskusijų objektu yra tapusi prieštaringa situacija, susiklosčiusi interneto valdymo srityje po to, kai buvęs JAV Nacionalinės saugumo agentūros (NSA) darbuotojas Edwardas Snowdenas paskelbė apie NSA vykdomo elektroninių ryšių sekimo mastus“, – pasakojo prof. R. Skyrius.

Susitikime Europos Parlamentas pateikė bendrosios duomenų apsaugos teisinių aktų projektus, kuriuos patvirtinus tarptautinių e. verslo bendrovių galimybės vykdyti veiklą Europos Sąjungoje būtų gerokai apribotos. Be to, Europoje pasigirdo balsų, siūlančių steigti vietines debesų kompiuterijos platformas; iš esmės tai reikštų skaitmeninių sienų atsiradimą ir interneto „balkanizaciją“. Pietryčių Azijos šalys siekia pasinaudoti šia proga ir laikyti verslo duomenis savo regione, įsteigdamos vietinius debesų kompiuterijos mazgus. „Apskritai situacija tapo gana įtempta, ir interneto atvirumas bei prieinamumas atsidūrė pavojuje. Susiklosčiusi situacija yra unikali ir prieštaringa, todėl visiems suinteresuotiems asmenims ir šalims yra aktualu stebėti jos dinamiką, suinteresuotų šalių pozicijas ir vertinti galimus situacijos vystymosi scenarijus. Reikia tikėtis, kad, nepaisant įsiplieskusios diskusijos aštrumo, internetas išliks atvira, patikima ir prieinama platforma tolimesnei vertės kūrimo procesų plėtrai“, – sakė prof. R. Skyrius.

EF inform.

Gamtos mokslų fakultete įvyko pirmasis Baltijos kraštovaizdžio forumas

Pirmasis Baltijos kraštovaizdžio forumas „Kraštovaizdžio veiklų, visuomenės aktyvumo ir dalyvavimo skatinimo technikos: europilietiškumas ir erdvinė dimensija“ tapo baigiamųjų Europos piliečių metų renginių Vilniuje dalimi Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai metu.

Dr. Giedrė GODIENĖ

Renginį organizavo Lietuvos geografų draugija (toliau – LGD), CIVILSCAPE, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Vilniaus universitetas ir Lietuvos kraštovaizdžio architektų sąjunga. Jame buvo dalyvavę patirtimi, kaip aktyvūs piliečiai, nevyriausybinių organizacijų prisideda saugant kraštovaizdį ir įgyvendinant Europos kraštovaizdžio konvenciją. Pranešimus skaitė ir diskusijose dalyvavo Lietuvos ir Švedijos aukštųjų mokyklų atstovai, Lietuvos ir Latvijos aplinkos ministerijų specialistai, Lietuvos, Lenkijos, Danijos, Švedijos saugomų teritorijų direktoriai, Lietuvos savivaldybių asociacijos ir Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Panevėžio miestų savivaldybių darbuotojai, LGD, Lietuvos ir Estijos kraštovaizdžio architektų sąjungų nariai, kitų nevyriausybinių organizacijų, aktyvių bendruomenių atstovai.

Sveikindamas dalyvius Gamtos mokslų fakulteto dekanas prof. dr. Os-

valdas Rukšėnas pabrėžė, kad Vilniaus universitetas yra viena svarbiausių šalies geografų, gamtinių Alma Mater, ir pasidžiaugė, kad fakultetas tampa dinamiška, kūrybinga diskusijų erdve, o čia gimusios ir besiskleidžiančios mokslinės idėjos, iniciatyvos gali prisidėti prie pilietiškos visuomenės plėtos, aktualių tiek Lietuvos, tiek Europos problemų sprendimo.

Kraštovaizdžio forumų Europoje iniciatorė – CIVILSCAPE – tarptautinė nevyriausybinių organizacijų asociacija, kurios narės dirba kraštovaizdžio srityje vadovaudamosi Europos kraštovaizdžio konvencijos nuostatomis (2013 m. birželio mėnesį LGD tapo šios asociacijos nare). Europos kraštovaizdžio konvencija (2000, Florencija) – tarptautinis išimtinai kraštovaizdžio srčiai skirtas dokumentas, kuriuo siekiama, kad tinkamai, tvariai būtų tvarkomos visos teritorijos, taip pat – kad sustiprėtų vietos bendruomenių ir plačiosios visuomenės dalyvavimas sprendžiant su kraštovaizdžiu susijusius klausimus.

Pirmojo Baltijos kraštovaizdžio forumo dalyviai dalijosi patirtimi

Šios konvencijos įgyvendinimui Pietų Baltijos regione buvo sukurtas „LIFescape“ projektas, kuris 2012–2014 m. vyko Lietuvoje, Lenkijoje, Danijoje ir Švedijoje. Projekto koordinatorė Katarzyna Fidler informavo, kad įvairiose veiklose dalyvavo 1300 žmonių, buvo organizuoti 5 tarptautiniai renginiai, sukurtas informatyvus tinklalapis, parengtas ir visomis projekto dalyvių kalbomis bei angliškai 2013 m. išleistas „Kraštovaizdžio planavimo vadovas“, skirtas tiems, kas siekia konstruktyviai įsitraukti ar įtraukti visuomenę į kraštovaizdžio veiklas, ir kt. Daiva Abrutė iš Žemaitijos nacionalinio parko ir Berit Oline Pedersen iš Slagelsės savivaldybės Danijoje pademonstravo, kas per 2012–2013 m. buvo pasiekta Lietuvoje ir Danijoje. Sutarta šį projektą tęsti visuomenės švietimo srityje, o ateityje – įtraukti ir Lietuvos geografų draugiją.

Forume dalyvavo įvairiai patirtimi. Estijos kraštovaizdžio architektų sąjungos

pirmininkė Sirlė Salmistu ir Latvijos aplinkos apsaugos ir regioninės plėtros ministerijos Teritorijų planavimo departamento Regioninio planavimo skyriaus specialistė Dace Granta sakė, kad Lietuvos patirtis yra labai įdomi ir svarbi. Estija dar nėra pasirašiusi šios konvencijos, Latvija neturi šalies kraštovaizdžio identifikavimo studijos ir taip pat yra pasyvesnė. Tuo tarpu Lietuvoje konvencija matoma kaip veiklų kraštovaizdžio srityje katalizatorius, atrama, neleidžianti politikams ignoruoti kraštovaizdžio svarbos, o paprastiesiems žmonėms suteikianti teisių reikalauti daugiau viešumo. Vis dėlto šio tarptautinio dokumento įgyvendinimas labai priklauso ne tik nuo stiprios mokslinės ir teisinės bazės, aukšto projektavimo kultūros, tačiau ir nuo visuomenės švietimo, jos sąmoningumo, mokėjimo diskutuoti ir bendradarbiauti, kiekvieno mūsų žinių ir asmeninės atsakomybės.

Davosas VU studentės akimis

Ekonomikos fakulteto ketvirtakursė Ieva Maniūšytė pasaulio ekonomikos forume Davose atstovavo Vilniaus universitetui ir Lietuvai.

T. Bauro nuotrauka

Agnė GRINEVIČIŪTĖ

Vienintelė Lietuvos atstovė

Lietuvę ir dar tris studentus iš Anglijos, Škotijos ir JAV sausio 19–26 d. vykti į Davosą atrinko organizacija „Student Reporter“. Mergina šiame forume buvo vienintelė Lietuvos atstovė, nes lietuvių Algirdas Šemeta jame atstovavo Europos Komisijai. „Parsivežiau daug įspūdžių, minčių, įkvėpimo“, – pasakoja Ieva, kuriai per savaitę teko susitikti su begale žmonių. „Buvo keista matyti žmones, kuriems visiškai tas pat, kad atvažiuoja milijonieriai. Šis forumas vietiniams – pinigai ir bene vienintelis būdas išgyventi, užsidirbti tiek, kad pakaktų visus metus. Davoso ekonomikos forumą vietiniai laiko dar vienu verslo planu“, – atskleidžia pašnekovė. Kadangi ji vyko kaip žurnaliste, turėjo parengti keletą straipsnių. Vienam jų Ieva kalbino įvairias asmenybes. Iš jų lietuviui bene didžiausią įspūdį padarė Sangeetha Varghese iš Indijos. „Jis parašė mokslinį darbą apie lyderystę. Buvo nuostaba žiūrėti ir klausytis, kaip pašnekovas dėsto mintis, kaip tiki tuo, ką daro, ir kaip tiki jaunais žmonėmis. Šis žmogus išties įkvėpia eiti toliau,

siekti dar daugiau“, – galimybė pabendrauti su indu džiaugiasi Ieva. Pasak jos, kalbėtis su kitais ne visi šio forumo dalyviai, bet dauguma buvo labai mieli ir domėdavosi tuo, ką jaunuoliai daro, todėl noriai dalydavosi savo istorijomis. Daugumai lietuvių Davose sutiktų žmonių mūsų šalis nepasirodė *terra incognita*, nes jie yra čia lankęsi ar atstogavę.

Žymių žmonių dėmesys

Ieva visą savaitę praleido apsupta ne tik Šveicarijos Alpių, bet ir pasaulio lyderių, žymių ekonomistų ar mąstytojų, su kuriais galėjo formaliai ir ne tik pabendrauti. „Teko išvysti ir žymius pasaulio lyderius, trumpai su jais šnekėtelti, bet neoficialiai ir ne spaudai. Suprantama, jie nelabai nori, kad juos minėtume, nors ir dalijosi savo mintimis. Jie man pasirodė draugiški ir nuoširdūs. Tačiau laikėmės šiek tiek nuošaliau, nes vis dėlto esame studentai, neatstovaujantys garsioms žiniasklaidos priemonėms. Kita vertus, tai mums atvėrė daugelį kelių, nes garsūs pašnekovai matė, kad domimės tuo, kas vyksta“, – pasakoja Ieva.

Būdavo ir tokių atvejų, kai bekalbėdama su vienu ar kitu asmeniu jį nuleisdavo akis į kortelę ir perskaitydavo, kad bendrauja su... Lichtenšteino kunigaikščiu. Merginai teko

matyti ir žymiuosius ekonomistus Robertą Šillerį, Edmundą Phelpsą, Harvardo, Oksfordo universitetų profesorius. Dauguma susitikimų nebuvo planuoti, tačiau ji iš anksto susitarė susitikti su Algirdu Šemeta ir vienos Davoso mokyklos direktoriumi. „Tai nuostabus žmogus, daug padaręs Šveicarijos švietimo sistemai, o jo vadovaujama mokykla bendradarbiauja su šiuo forumu. Išgirdau ir linksimų istorijų, kaip jis slidinėdavo su „Yahoo“ vadovu“, – susitikimo su mokyklos direktoriumi akimirkas prisimena Ieva. Jai teko sutikti ir tokių, kurie prisipažindavo, kad šią savaitę dar nemiegojo.

Talkino žurnalistas iš „The New York Times“

Studentai, su kuriais Ieva dirbo komandoje, panašūs: visi studijuoja ekonomiką ir su žurnalistika neturi nieko bendro. Kaip ir organizacijos „Student Reporter“ įkūrėjai. Tačiau jaunuoliams talkino profesionalus žurnalistas iš „The New York Times“.

„Išmokome labai daug: kaip pristatyti, kaip išpešti tai, ko reikia, kaip elgtis įvairiose situacijose, kaip atstovauti organizacijai, kaip dėlioti straipsnius, kaip gražiau įkomponuoti stilistinę pusę. Organizatoriai degė mumis, žavėjosi tuo, ką darome, o mes

didelėmis akimis stebėjome, kaip jie su mumis dirba ir tiki tuo, ką daro“, – entuziastingai kalba Ieva.

Kuratorius iš „The New York Times“ dalydavosi patirtimi, redaguodavo tekstus, patardavo, kaip įtaigiau rašyti, primygtinai nebrukdamas savų pasiūlymų. „Jis tiesiog įkvėpdavo ir stengdavosi mūsų rašinius padaryti vertus publikavimo. Manau, darbas, kurį kartu su juo atlikome, būtų buvęs visiškai kitoks, jeigu nebūtų taip mumis tikėjusio žmogaus, kuris iki trečios ar ketvirtos ryto skaitytų mūsų straipsnius“, – žurnalistine patirtimi džiaugiasi būsimoji ekonomistė.

Dalyvavimas pasaulio ekonomikos forume merginai suteikė gebėjimo šiek tiek kitaip žiūrėti į pasaulį, žurnalistinės patirties. „Grįžus norisi kai ką pakeisti ir Lietuvoje, norisi daugiau šypstotis, mažiau skubėti, daugiau šnekėtis su žmonėmis. Auginau save ir galėjau mokyti iš tų, kurie ką nors savo gyvenime pasiekė. Žiūri į juos, žaviesi ir galvoji: „Aš irgi taip noriu!“ Tada išsikeli tikslus ir imi suprasti, kad net didžiausias tikslas nėra tik svajonė. Dirbi, kad jį pasiektum. Jei langas uždarytas, beldiesi į duris“, – įsitikinusi Ieva. Ji išmoko niekada nesakyti niekada.

Apsikeitimas idėjomis, kontaktų užmezgimas

Prieš išvažiuodama į Davosą, Ieva žinojo, kad apie jį sakoma: „Į pasaulio ekonomikos forumą visi važiuoja todėl, kad visi kiti ten važiuoja.“ „Tai yra vienas didelis susitikimų kambarys. Sprendimai jame nepriimami, nes tai reikalauja daug didesnio atsidavimo. Temos, kuriomis diskutuojama, pernelyg plačios, kad diskusijos galėtų turėti sprendimus ar įtaką pasauliui. Taip, pasaulio ekonomikos forumo kaip organizacijos šūkis yra tas, kad jie įsipareigoję pagerinti padėtį pasaulyje. Galbūt po 100 metų ji ir pasikeis“, – šypteli pašnekovė.

Paklausta, ką mano apie pasaulio ekonomikos forumo reikalingumą, atsako, kad jeigu jis vyksta, kažkam tai reikalinga: „Galbūt jo įtaka nėra akivaizdžiai matoma. Tai nereiškia, kad visi išvažiuo 26 dieną, o kitą dieną pasaulis pasikeis. Tai iš esmės apsikėtimas idėjomis ir sužinojimas, ką kiti daro kitaip, ką ilgai būtų galima pritaikyti pas save. Tai kontaktai, pagalba ateičiai, nes niekada negali žinoti, kas, kur, kada ir kodėl pravers.“

Ateities planuose – tolesnės studijos

Ievos teigimu, forume gvildenta daug temų ir tiek pat jų nieko nepasiekė, bet tai buvo jau aišku iš programos. „Šito ir tikėjau, dėl to džiaugiuosi, kad kaip žurnalistė galėjau prieiti ir paklausti, kodėl nepriimamas vienas ar kitas sprendimas, nors jau 20 metų apie tai kalbama“, – prisipažįsta pašnekovė. Viena tokių jai aktualių temų – aukštasis išsilavinimas. „Diskutuota, ar tai investicija, ar pinigų švaistymas, o galbūt ateitis yra elektroninis mokymasis? Prieita prie išvados, kad jis turėtų likti, nes vis dėlto elektroninis išsilavinimas nepakeis paskaitos ar diskusijos su dėstytojais. Kartais tiesiog reikia perskirstyti prioritetus, nebijoti atsiverti elektroniniams kursams ir galbūt juos įtraukti į mokymo procesą“, – samprotauja būsimoji ekonomistė.

Birželį rankose Ieva laikys ekonomikos bakalauro diplomą. Ateityje ji nori tęsti mokslus magistrantūroje: „Bandyčiau stoti ir į užsienio universitetą, nes tai yra dar viena didelė mano svajonė, galimybė atverti akis, susipažinti su dar daugiau žmonių iš viso pasaulio, bet kol kas nesu nieko nusprendusi. Ateitį sieju su mokymusi ir nenoriu sustoti dabar, nes yra daug dalykų, kurių dar nežinau.“

VU stendas studijų parodoje – vienas lankomiausių

Vasario 6–8 d. Lietuvos parodų ir kongresų centre „Litexpo“ vykusioje tarptautinėje žinių ir išsilavinimo parodoje „Studijos 2014“ kartu su 193 mokymo organizacijomis iš 13 šalių dalyvavo ir Vilniaus universitetas.

VU dėstytojai, studentai ir administracijos atstovai padėjo moksleiviams rasti atsakymus į klausimus apie studijų pasirinkimą, supažindino su priėmimo reikalavimais, informavo apie mobilumo ir kitas studijų lankymo galimybes.

Parodoje VU išsiskyrė renginių įvairovė. Studentų atstovybė moksleivius kvietė į diskusiją. Seminare „Kaip aš norėčiau pažinti Vilniaus universitetą?“ moksleiviai ne tik klausėsi, ką apie VU mano dabartiniai jo studentai, bet ir buvo prašomi atsakyti į tris pagrindinius susitikimo klausimus: *ką, kaip ir kada* jie norėtų sužinoti apie VU?

Filosofijos fakulteto docentė dr. Birutė Pociūtė diskusijoje „Studijos – karjeros kelio pradžia ar pusiaukelė? Kaip padėti moksleiviui nepasiklysti“ mokyklų karjeros specialistams, mokytojams ir moksleivių tėvams padėjo narplioti karjeros labirintų paslaptis. Pasak doc. dr. B. Pociūtės, norint išvengti karjeros pasirinkimo dilemų, vieni svarbiausių veiksnių yra savęs

pažinimas, savo profesinio tapatumo suvokimas ir karjeros planavimo įgūdžių formavimas bendrojo lavinimo mokykloje. Diskusijos metu doc. dr. B. Pociūtė supažindino su naujausiomis ugdymo karjerai tendencijomis ir tyrimų rezultatais.

VU kvietė moksleivius ir į fakultetų paskaitas – Kauno humanitarinio fakulteto ir Filosofijos fakulteto dėstytojai siekė sudominti moksleivius studijomis VU.

„VU stendas šiame studijų parodoje, kaip įprasta, buvo vienas lankomiausių. Parodos metu atlikta moksleivių apklausa parodė, kad VU išlieka viena geriausių vietų jų studijoms ir asmens tobulėjimui. Daugiau nei pusė moksleivių sutinka, kad VU užtikrinamas kokybiškas bendrasis universitetinis lavinimas, čia rengiami geri savo srities specialistai ir dėsto aukštos kvalifikacijos dėstytojai“, – teigė VU studijų direktorė Jekaterina Bortkevič.

Studijų direktijos inform.

E. Kurausko nuotrauka

VU inovacijos: nuo apšvietimo iki balsu valdomo kompiuterio

Vasario 6–8 d. Lietuvos parodų ir kongresų centre „Litexpo“ vykusioje XII tarptautinėje žinių ir išsilavinimo parodoje „Studijos 2014“ jaunuoliai galėjo net tik gauti atsakymus į rūpimus klausimus, bet ir išvysti gausybę inovacijų.

Smalsuolių akį traukė trimatis spausdintuvas

Vienoje iš parodų salių veikė aukštojo mokslo pasiekimų, inovacijų ir technologijų paroda. Vilniaus universiteto studentai ir mokslininkai pristatė kuriamus ar jau sukurtus produktus. Matematikos ir informatikos fakulteto atstovai demonstravo belaides audio-kolonėles, mobilią balsavimo sistemą, pridėtinę realybę, žmonių sekimo sistemą, balsu valdomą robotą, VU palydovą „LituanicaSAT-1“, papildytosios tikrovės žaidimą, kuriame reikia kovoti su įvairiais monstrais.

VU Taikomųjų mokslų instituto Puslaidininkinės optoelektronikos skyriaus mokslo darbuotojas dr. Vytautas Gudelis papasakojo apie prietaisą puslaidininkinių medžiagų optinėms charakteristikoms tirti: „Šitas prietaisas – savotiška filmavimo kamera, filmuojanti tam tikrą parametą. Naudojami du spinduliai: mėlynas žadina, o raudonas zonduoja. Žalias spindulys sukelia moduliaciją, o raudonas nuskaito informaciją. Taip gauname daug kreivių, dėl kurių galime tirti puslaidininkines medžiagas. Tai nėra masinis gaminytis, tačiau jį jau yra įsigijusi viena amerikiečių kompanija.“

Parodos lankytojų smalsumą žadino ir 3D spausdintuvas ULTIMAKER, kuris tiesiog akyse sluoksniš po

sluoksni formavo mikrometrinio tikslumo pavyzdinius funkcinius darinius. Šį trimatį spausdintuvą fizikai pritaiko savo laboratorijoje. „Juo gaminame struktūras, ant kurių, bendradarbiaudami su VU Biochemijos institutu, auginame kamienines ląsteles, atliekame įvairius audinių inžinerijos tyrimus, gaminame ruoš-

Tuzikas ir iškart pademonstravo, kaip pakinta paveikslas, parinkus skirtingą apšvietimą. Spalvų kombinacijos leidžia valdyti paveikslą spalvine išraiška: pablukinti arba pasodrinti spalvas. „Vykdome bendrą projektą su M. K. Čiurlionio dailės galerija. Joje šiuo metu deriname šviesos šaltinio instaliavimą – galimybę žiūrovams patiems pamėginti parinkti norimą apšvietimą. Dalis M. K. Čiurlionio darbų išblukę. Jie eksponuoti prie netinkamos šviesos, nes seniau nebuvo tokių griežtų reikalavimų apšvietimui. Su šiuo šviesos šaltiniu išblukusias spalvas galime šiek tiek kompensuoti“, – patikino A. Tuzikas.

Igyvendinus projektą LIEPA („Lietuvių šneka valdomos paslaugos“) netrukus bus įmanoma kompiuterį valdyti balsu. VU Matematikos ir informatikos instituto ekspertas-programuotojas Markas Filipovičius pademonstravo skaitytuvą ir atpažintuvą. Pastarasis leidžia balsu valdyti naršyklę, o skaitytuvo programinė įranga geba perskaityti bet kokią lietuvišką tekstą. „2015 m. birželį planuojame paleisti informacinę sistemą, kuri suteiks galimybę kiekvienam valdyti kompiuterį balsu, tereikės įsidiesti nemokamą programinę įrangą“, – patikino M. Filipovičius. Šį projektą Matematikos ir informatikos institutas ir Filologijos fakultetas vykdo su partneriais: Lietuvių kalbos institutu, Lietuvos edukologijos universitetu ir Šiaulių universitetu.

Parodoje Fizikos fakultetas parodė išmaniojo namo sistemų valdymą M2M technologijomis, „Linux“ operacinės sistemos ir WiFi ryšio panaudojimą minikompiuterje įvairiems mechanizms valdyti nuotoliniu būdu. Gamtos mokslų fakulteto Kartografijos centras pristatė svetainę geoportal.lt ir jos naudojimo galimybes, o „Mobilioji bioklasė“ moksleivius supažindino su naujaisiais biomokslų laimėjimais ir leido bent trumpam tapti tyrėjais.

„U. V.“ inform.

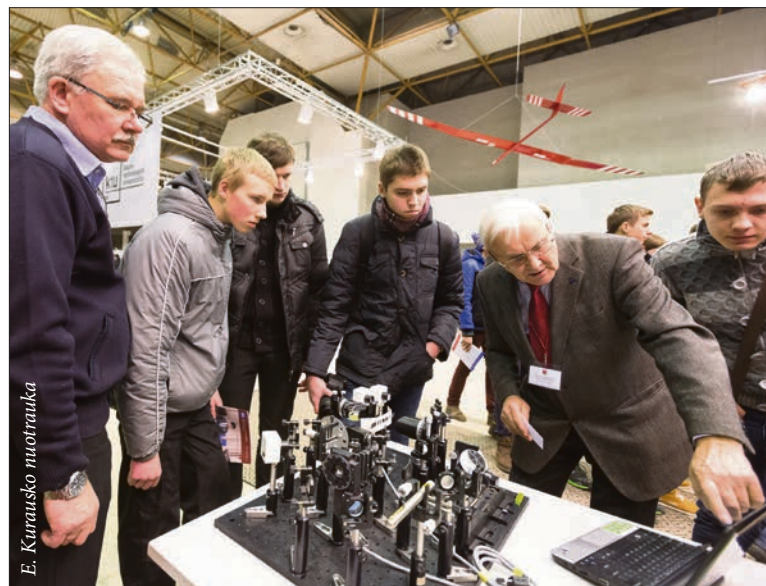
„Mobilioji bioklasė“ smalsiausiems leido tapti tyrėjais

Parodoje buvo galima išvysti išmanųjį namą

Projektą LIEPA pristato Markas Filipovičius ir dr. Pijus Kasparaitis

Prof. habil. dr. Kęstutis Jarašiūnas aiškina, kaip tiriamos puslaidininkinių medžiagų optinės charakteristikos

Lankytojų veidus fiksavo žmonių sekimo sistema

nius“, – sakė Fizikos fakulteto ketvirtakursis Laurynas Lukoševičius. Jo manymu, jei ateityje kėdė nulūš kojos ratelis, jį bus galima atsispausdinti parsisiuntus iš interneto.

„Taikomųjų mokslų institutas kartu su Matematikos ir informatikos fakultetu paruošė programinę įrangą, kuri parodo, kaip skaitmenizuotas paveikslas atrodytų esant vienokiai ar kitokiai spinduliuotei“, – kalbėjo Fizikos fakulteto doktorantas Arūnas

ISSN 1822-1513

Adresas: Universiteto g. 3, LT-01513 Vilnius, VU centriniai rūmai, III aukštas, 355 kab.

Tel. 268 7089, mobil. tel. 8-687 49018, el. p. vilmensis@vu.lt

Tiražas 4000 egz. 4 spaudos lankai. SL 321

Maketavo VU leidykla. Spausdino UAB LIETUVOS RYTO spaustuvė, Gedimino pr. 12A, LT-01103 Vilnius

Vyr. redaktorė Liana Binkauskienė

Vyresn. redaktorė Ilma Dunderienė

Vyresn. korespondentė Agnė Grinevičiūtė

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone. Už reklamų turinį ir kalbą redakcija neatsako.